

Міністерство освіти і науки України
Дніпровський державний аграрно-економічний університет
Факультет обліку і фінансів
Кафедра обліку, оподаткування та управління фінансово-економічною
безпекою

ДОПУСТИТИ ДО ЗАХИСТУ
В ЕКЗАМЕНАЦІЙНІЙ КОМІСІЇ:

В.о. завідувача кафедри,
к.е.н., доцент

_____ **Ольга ГУБАРИК**
« ____ » _____ **2024 р.**

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на тему: «Удосконалення процесу організація обліку і контролю
необоротних активів на підприємстві»

Освітньо-професійна програма «Облік і оподаткування»
Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Здобувачка

Алла ШАТРАВА

Науковий керівник,
к.е.н., доцент

Олександр ТКАЧЕНКО

науковий ступінь, посада

Дніпро – 2024

ДНПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет: Обліку і фінансів

Кафедра: Обліку, оподаткування та управління фінансово-економічною безпекою

Освітньо-професійна програма: «Облік і оподаткування»

Спеціальність: 071 «Облік і оподаткування»

Рівень вищої освіти: другий (магістр)

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. завідувача кафедри

_____ **Ольга ГУБАРИК**

« _____ » _____ 2024р.

ЗАВДАННЯ

_____ Шатраві Аллі Володимирівні _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи: «Удосконалення процесу організація обліку і контролю необоротних активів на підприємстві»

Науковий керівник: Ткаченко Олександр Сергійович, к.е.н.

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом по ДДАЕУ від « _____ » _____ 20__ року № _____

2. Термін подання здобувачем роботи: 13 грудня 2024 року.

3. Вихідні дані до роботи: Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», Податковий кодекс України, Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 12 «Фінансові інвестиції», Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 27 «Необоротні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність», Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 7 «Основні засоби», Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 8 «Нематеріальні активи», Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку № 41 «Сільське господарство», річні звіти приватного підприємства «Перемога АВК», дані аналітичного та синтетичного обліку.

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити). 1. Теоретичні аспекти організація обліку і контролю необоротних активів на підприємстві. 2. Процес організації обліку необоротних активів та напрями його удосконалення на підприємстві 3. Контроль необоротних активів та шляхи його удосконалення на підприємстві

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень). Спільні риси у визначенні терміну «необоротні активи». Завдання бухгалтерського обліку і контролю необоротних активів. Склад необоротних активів підприємств різних країн світу. Взаємозв'язок елементів капіталу та необоротних активів на вітчизняних підприємствах. . Динаміка інтегрованого показника фінансового стану в ПП «Перемога АВК» за 2019-2023 рр. Алгоритм визначення справедливої вартості необоротних біологічних активів відповідно до МСБО 41 «Сільське господарство». Етапи інвентаризації необоротних активів в ПП «Перемога АВК». Місце служба внутрішнього аудиту в діяльності ПП «Перемога АВК».

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв

7. Дата видачі завдання 15 лютого 2024 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Термін виконання етапів роботи	Примітка
1	Теоретичні аспекти організація обліку і контролю необоротних активів на підприємстві	Лютий - Березень 2024	Виконано
2	Фінансово-економічна характеристики підприємства	Квітень - Травень 2024	Виконано
3	Характеристика організаційної роботи бухгалтерської служби та оцінка базових засад облікової політики підприємства	Червень – Липень 2024	Виконано
4	Процес організації обліку необоротних активів та напрями його удосконалення на підприємстві	Серпень - Вересень 2024	Виконано
5	Контроль необоротних активів та шляхи його удосконалення на підприємстві	Жовтень - Листопад 2024	Виконано
6	Висновки	Грудень 2024	Виконано
7	Оформлення дипломної роботи	Грудень 2024	Виконано

Здобувачка _____
(підпис)

Алла Шатрава
(прізвище та ініціали)

Науковий керівник _____
(підпис)

Олександр ТКАЧЕНКО
(прізвище та ініціали)

ЗМІСТ

РЕФЕРАТ	4
ВСТУП	6
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ І КОНТРОЛЮ НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ	11
1.1. Економічна сутність, значення та завдання організації бухгалтерського обліку і контролю необоротних активів	11
1.2. Класифікація і склад необоротних активів та їх роль для підприємства	16
1.3. Нормативно-правового регулювання процесу організації обліку і контролю необоротних активів на підприємствах	20
Висновки до першого розділу	22
РОЗДІЛ 2. ПРОЦЕС ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ ТА НАПРЯМИ ЙОГО УДОСКОНАЛЕННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ	24
2.1. Фінансово-економічна характеристики підприємства	24
2.2. Характеристика організаційної роботи бухгалтерської служби та оцінка базових засад облікової політики підприємства	29
2.3. Формування процесу організації обліку необоротних активів на підприємстві	32
2.4. Удосконалення процесу організації обліку необоротних активів на підприємстві	41
Висновки до другого розділу	45
РОЗДІЛ 3. КОНТРОЛЬ НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ ТА ШЛЯХИ ЙОГО УДОСКОНАЛЕННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ	48
3.1. Контроль необоротних активів на підприємстві	48
3.2. Шляхи удосконалення контролю необоротних активів на підприємстві	52
Висновки до третього розділу	57
ВИСНОВКИ	59
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	63
ДОДАТКИ	68

РЕФЕРАТ

Тема: «Удосконалення процесу організація обліку і контролю необоротних активів на підприємстві»

Кваліфікаційна робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків. Робота викладена на 68 сторінках машинописного тексту та містить 11 таблиць, 8 рисунків, 48 літературних джерел та 12 додатків.

Метою кваліфікаційної роботи є вивчення питань щодо удосконалення процесу організація обліку і контролю необоротних активів на підприємстві.

Об'єктом дослідження у випусковій кваліфікаційній роботі є процес удосконалення організації обліку і контролю необоротних активів на підприємстві.

Предметом дослідження є сукупність організаційно-економічних відносин щодо удосконалення процесу організація обліку і контролю необоротних активів на підприємстві..

Методи дослідження. Методологічною основою дослідження є такі загальнонаукові діалектичні методи, як аналіз та синтез, індукція та дедукція, метод наукового абстрагування, що дозволяють сформувати теоретичні висновки про предмет дослідження, що розглядається. Обґрунтування теоретичних висновків використовується системний підхід, сходження від абстрактного до конкретного.

Розглянуто економічну сутність, значення та завдання організації бухгалтерського обліку і контролю необоротних активів. Вивчено класифікацію і склад необоротних активів та їх роль для підприємства. Подано нормативно-правове регулювання процесу організація обліку і контролю необоротних активів на підприємствах. Проведено аналіз фінансово-економічної характеристики підприємства. Досліджено характеристику організаційної роботи бухгалтерської служби та оцінку базових засад облікової політики підприємства. Вивчено формування процесу організація обліку необоротних активів на підприємстві. Розроблені напрями удосконалення процесу організація обліку необоротних активів на підприємстві. Вивчено стан контролю необоротних активів на підприємстві. Надано рекомендації щодо удосконалення контролю необоротних активів на підприємстві.

Ключові слова

НЕОБОРОТНІ АКТИВИ, ОСНОВНІ ЗАСОБИ, НЕМАТЕРІАЛЬНІ АКТИВИ, ДОВГОСТРОКОВІ БІОЛОГІЧНІ АКТИВИ, ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ, ВНУТРІШНІЙ КОНТРОЛЬ.

ABSTRACT

Topic: **"Improving the process of organizing accounting and control of non-current assets at enterprises"**

The qualification work consists of an introduction, three sections, conclusions and proposals, a list of sources used, appendices. The work is presented on 68 pages of typewritten text and contains 11 tables, 8 figures, 48 literary sources and 12 appendices.

The method of the qualification work is the study of issues related to improving the process of organizing accounting and control of non-current assets at enterprises.

The object of research in the final qualification work is the process of improving accounting of organizations and control of non-current assets at enterprises.

The subject of the research is the set of organizational and economic relations related to improving the process of organizing accounting and control of non-current assets at enterprises.

Research methods. The methodological basis of the research is such general scientific dialectical methods as analysis and synthesis, induction and deduction, the method of scientific abstraction, which allows you to form theoretical conclusions about the subject of research under consideration. substantiation of theoretical conclusions using a systematic approach, convergence from the abstract to the concrete.

The economic essence, meaning and tasks of organizing accounting and control of non-current assets are considered. The classification and composition of non-current assets and their role for the enterprise are studied. The regulatory and legal regulation of the process of organizing accounting and control of non-current assets at enterprises is presented. An analysis of the financial and economic characteristics of the enterprise is carried out. The characteristics of the organizational work of the accounting service and the assessment of the basic accounting policy of the enterprise are studied. The formation of the process of organizing accounting of non-current assets at the enterprise is studied. Directions for improving the process of organizing accounting of non-current assets at enterprises are developed. The state of control of non-current assets at enterprises is studied. Recommendations are given for improving control of non-current assets at enterprises.

Keywords

NON-CURRENT ASSETS, FIXED ASSETS, INTANGIBLE ASSETS, LONG-TERM BIOLOGICAL ASSETS, ACCOUNTING ORGANIZATION, INTERNAL CONTROL.

ВСТУП

Актуальність теми. У сучасній економічній ситуації, де найважливішим обов'язком будь-якого комерційного підприємства є успішне функціонування в умовах жорсткої конкуренції, використання будь-якого способу підвищення ефективності власної діяльності є важливим та актуальним завданням.

Управління необоротними активами підприємства, тобто складом та структурою його майна та джерел коштів, що дозволяє розцінити їх динаміку та ухвалити рішення про важливі напрями їх зміни. Структура активів характеризує насамперед рівень мобільності майна підприємства, а також дозволяє визначити, за рахунок яких складових дана мобільність забезпечується, знижується або збільшується.

Від структури активів безпосередньо залежать показники платоспроможності та фінансової стійкості підприємства. Крім того, дана структура дуже впливає на систему показників, які прийнято називати коефіцієнтами ділової активності.

Одним із основних факторів економічного зростання та розвитку підприємства є стан довгострокових матеріальних та нематеріальних ресурсів, які у бухгалтерському обліку, як правило, відбиваються в якості необоротних активів. Необоротні активи складають матеріальну основу виробництва та забезпечують виробничий процес за допомогою поєднання живої праці, сировини та матеріалів для створення нової (доданої) вартості. Нематеріальні активи у своїй матеріально невловимій формі служать організаційно-правовим базисом виробничого процесу. З їх допомогою створюються юридичні умови функціонування підприємства, забезпечується легітимність її статутної діяльності, а також захист організації від недобросовісної конкуренції на ринку.

Таким чином, необоротні активи є єдиним базисом (матеріальним та юридичним відповідно) будь-якого виробничого процесу незалежно від виду

виробленої продукції (робіт, товарів, послуг). Співвідношення між вказаними активами залежить від галузевої специфіки підприємства та рівня науково-технічного розвитку виробництва.

По відношенню до необоротних активів можна спостерігати наявність єдиного методичного підходу до їхнього бухгалтерського обліку в частині визнання, вартісної оцінки, амортизації, списання даних активів. Не дивлячись на те, що необоротні активи традиційно розглядаються та досліджуються окремо, об'єктивна оцінка виробничого процесу стає більш ефективною при комплексному підході до організації бухгалтерського обліку матеріальної та нематеріальної основ виробництва (виробничих необоротних активів).

Слід зазначити, що у сучасних умовах значно зростає роль і місце бухгалтерського обліку як джерела інформації для якісної, достовірної та оперативної оцінки явищ, що відбуваються, на рівнях управління (від держави до підприємства). Але в даний час бухгалтерський облік починає втрачати архаїчні риси вишукано інформаційного забезпечення діяльності підприємства; жорстка регламентація правил бухгалтерського обліку почала поступатися місцем методології варіантного їх застосування. Господарюючим суб'єктам надається право самостійного вибору найбільш прийнятних форм обліку в умовах швидкісного змінювання економічного середовища. Таким чином, бухгалтерський облік стає інструментом реалізації корпоративної фінансово-виробничої політики, яка залежить насамперед, від стану вітчизняної економіки. Разом з цим для такої реалізації необхідна наявність ефективних і гнучких методів адекватного відображення в бухгалтерському обліку змін у виробничому процесі. Разом з цим розгляд питань організації бухгалтерського обліку, у тому числі щодо необоротних активів, недоцільно у відриві від сучасних економічних умов, які, у свою чергу, характеризуються динамічними процесами.

Актуальність проблематики, недостатня розробленість питань організації бухгалтерського обліку і контролю необоротних активів, у тому

числі, контексті сучасних економічних умов функціонування організацій, неоднаковість і дискусійність низки питань стали підставою для вибору теми цього дослідження та зумовили його структуру.

Теоретичну та практичну основу дослідження склали праці вітчизняних та зарубіжних вчених та економістів з проблем удосконалення процесу організація обліку і контролю необоротних активів на підприємстві. Серед вчених, які у своїх дослідженнях приділяли увагу питанню удосконалення процесу організація обліку і контролю необоротних активів на підприємстві, можна виділити таких фахівців як: Бланк І.О., Васькало Н.М., Гнатюк А.А., Гудзь Н.В., Гур'єва І.М., Даценко Г.В., Івахненко С.В., Костюнік О.В., Лахтіонова Л.А., Максименко Д.В., Палюх М.С., Степаненко О.І., Сук Л.К., Сук П.Л., Феофанов Л.К. та інші.

Мета і завдання дослідження. Метою кваліфікаційної роботи є вивчення питань щодо удосконалення процесу організація обліку і контролю необоротних активів на підприємстві. Для досягнення поставленої у випускній кваліфікаційній роботі мети, необхідно вирішити такі завдання:

- розглянути економічну сутність, значення та завдання організації бухгалтерського обліку і контролю необоротних активів;
- вивчити класифікацію і склад необоротних активів та їх роль для підприємства;
- подати нормативно-правове регулювання процесу організація обліку і контролю необоротних активів на підприємствах;
- провести аналіз фінансово-економічної характеристики підприємства;
- дослідити характеристику організаційної роботи бухгалтерської служби та оцінку базових засад облікової політики підприємства;
- вивчити формування процесу організація обліку необоротних активів на підприємстві;
- розробити напрями удосконалення процесу організація обліку необоротних активів на підприємстві;

- вивчити стан контролю необоротних активів на підприємстві;
- надати рекомендації щодо удосконалення контролю необоротних активів на підприємстві.

Інформаційну базу роботи складають монографічна та навчальна література, фінансова звітність приватного підприємства «Перемога АВК» за період 2019-2023 рр. Дослідження проводилося з використанням загальнонаукових методів, таких як вивчення літератури, вивчення документів, економіко-математичні розрахунки та ін.

Об'єктом дослідження у випусковій кваліфікаційній роботі є процес удосконалення організації обліку і контролю необоротних активів на підприємстві.

Предметом дослідження є сукупність організаційно-економічних відносин щодо удосконалення процесу організація обліку і контролю необоротних активів на підприємстві.

Методи дослідження. Методологічною основою дослідження є такі загальнонаукові діалектичні методи, як аналіз та синтез, індукція та дедукція, метод наукового абстрагування, що дозволяють сформулювати теоретичні висновки про предмет дослідження, що розглядається. Обґрунтування теоретичних висновків використовується системний підхід, сходження від абстрактного до конкретного.

Наукова новизна одержаних результатів:

удосконалено:

- організацію руху накладної на внутрішнє переміщення необоротних активів;
- графік документообігу необоротних активів для досягнення окремих методичних підходів для їх обліку
- алгоритм встановлення справедливої вартості довгострокових біологічних активів за наявності та відсутності активного ринку.

набули подальшого розвитку:

- загальний план аудиту необоротних активів до якого входять питання

як розрахунок часу проведення аудиту, вартості, рівня суттєвості та оцінка ризику;

- впровадження служби внутрішнього аудиту для контроль за використанням, надходженням, витрачанням необоротних активів на підприємстві;

програма внутрішнього аудиту необоротних активів для підвищення ефективності підприємства, яка включає: анкету, загальний план аудиту, програму аудиту.

Апробація результатів роботи. Результати дослідження подавалися у формі наукової доповіді на Міжнародній науково-практичній інтернет-конференції «Обліково-фінансове, інформаційне та мовно-комунікаційне забезпечення сталого розвитку аграрного сектору економіки: проблеми, пріоритети, перспективи», 30-31 жовтня 2024 р. м. Дніпро.

Практичне значення одержаних результатів дослідження полягає в тому, що отримані в ході аналізу та розрахунків рекомендації, що стосуються удосконалення процесу організація обліку і контролю необоротних активів на підприємстві, можуть бути використані в практичній діяльності підприємства та принести економічний ефект.

Публікації. Оpubліковано одну статтю у електронному фаховому журналі України категорії «Б» Економіка та суспільство № 68.

Кваліфікаційна робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків. Робота викладена на 68 сторінках машинописного тексту та містить 11 таблиць, 8 рисунків, 48 літературних джерел та 12 додатків.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ І КОНТРОЛЮ НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ

1.1. Економічна сутність, значення та завдання організації бухгалтерського обліку і контролю необоротних активів

Для ведення господарської діяльності, виконання завдань та досягнення поставленої мети організація повинна мати відповідне майно. До довгострокових завдань управління фінансовою діяльністю підприємства відносять всі аспекти інвестиційних і фінансових рішень щодо управління його необоротними активами. Необоротні активи - це майнові ресурси підприємства з тривалим терміном оборотності, що використовуються в процесі виробництва або комерційної діяльності, вони забезпечують матеріально-технічну базу, впливають на ефективність виробництва та результати фінансово-господарської діяльності на підприємстві.

Управління необоротними активами є частиною фінансової політики підприємства з формування складу та структури необоротних активів та оптимізації джерел їх фінансування. Підприємства здійснюють свої вкладення у необоротні активи не лише шляхом придбання основних засобів, будівництва нових та реконструкції діючих об'єктів, але й шляхом придбання, розробки та виготовлення нематеріальних активів.

До складу основних засобів зараховуються споруди, будівлі, здавальні апарати, трудові та силові механізми та спецобладнання, замірні та стабілізуючі обладнання та апарати, обчислюване обладнання, автотранспортні ресурси, інструмент, промисловий та господарський спецінвентар та пристосування, трудові та результативні тварини, довголітні насадження, внутрішньогосподарські та інші основні засоби.

Капітальні вкладення також відносяться до основних засобів - це витрати на покращення земель та в орендовані будівлі, споруди, обладнання та інші об'єкти. Капітальні вкладення, поліпшення земель, багаторічні

насадження, включаються до складу основних засобів щорічно у сумі витрат, які стосуються прийнятих в експлуатацію площам незалежно від закінчення всього комплексу робіт.

Для того щоб своєчасно оновлювати склад і структуру необоротних активів на підприємстві визначається загальний обсяг активів, які підлягають оновленню в майбутньому періоді, встановлюються основні форми та вартість оновлення різних груп активів. З метою накопичення коштів на заміну зношеного устаткування застосовується механізм нарахування амортизації.

На підставі даних техніко-економічного аналізу здійснюється оптимізація загального обсягу та структури необоротних активів підприємства з урахуванням виявлених у процесі можливих резервів підвищення Виробниче використання необоротних активів.

Метою бухгалтерського обліку необоротних активів є формування інформації, яка необхідна контролю над витратами їх придбання і використання, за введенням об'єктів у виробництво. Необоротні активи приймаються підприємством до бухгалтерського обліку, якщо одночасно виконуються такі умови:

- предмет призначений для застосування у виготовленні товару, наявність виконання праць чи пропозиції послуг, для управлінських потреб підприємства або для надання підприємству за плату в тимчасове володіння та користування або у тимчасове користування;
- об'єкт призначений для використання протягом тривалого часу (терміну тривалістю понад 12 місяців);
- організація не передбачає подальшого перепродажу даного об'єкту;
- об'єкт здатний приносити підприємству економічні вигоди (дохід) у майбутньому.

Необоротні активи мають потребу в періодичній модернізації та зміні. Освоювання нових ринків, виробництво нової продукції, збільшення

діяльності підприємства закликають інвестиції грошей у необоротні активи.

В українському законодавстві, а саме в Національному положенні (стандарті) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» зазначено, що: «необоротні активи - всі активи, що не є оборотними» [31].

Різні підходи до визначення терміну «необоротні активи» наведені в таблиці 1.1.

Таблиця 1.1

Визначення поняття «необоротні активи»

Автор(ри)	Визначення терміну «необоротні активи»
Борисюк О. С. [3]	«Активи, які використовуються підприємством у його діяльності протягом тривалого періоду часу та від використання яких підприємство очікує отримати в майбутньому економічні вигоди за умови, що їх вартість може бути достовірно визначена».
Гудзь Н. В., Денчук П.Н., Романів Р.В. [8]	«Матеріальні, нематеріальні та фінансові ресурси, призначені для реалізації чи використання протягом терміну, що більший ніж 12 місяців чи операційний цикл».
Гур'єва І. М. [9]	«Матеріальних активів, що належать установі, забезпечують її функціонування в процесі діяльності й амортизуються впродовж строку їх корисного використання, який триває більше 1 року».
Диба В. М. [11]	«Сукупність майнових цінностей підприємства, які багаторазово беруть участь у процесі господарської діяльності і які переносять на продукцію свою вартість частинами».
Загородній А. Г., Вознюк Г. Л. [15]	«Сукупність майнових цінностей підприємства, які багаторазово беруть участь у процесі його господарської діяльності».
Кузнецов В., Михайленко О. [24]	«Нематеріальні ресурси та матеріальні ресурси, що є власністю підприємства і забезпечують його функціонування, термін корисного використання яких становить більше одного року чи операційного циклу».
Мочерний С. В. [30]	«Матеріальні, нематеріальні та фінансові ресурси, термін корисного використання яких перевищує календарний рік (або операційний цикл)».
Павелко О. В., Миронець М. А., Попчук Д.О. [37]	«Існує ймовірності того, що суб'єкт господарювання у майбутньому отримає економічну вигоду, яка пов'язана з використанням цього активу».
Сук Л.К., Сук П. Л. [43]	«Об'єкти, які використовуються більше одного року, можуть не брати участь у виробничому процесі, зберігаючи свою натуральну форму й поступово зношуючись».
Шелудько В. М. [48]	«Майно підприємства, яке призначене для тривалого використання у процесі фінансово-господарської діяльності».

Проаналізувавши визначення терміну «необоротні активи», можемо

згрупувати інформацію про них та виділити спільні риси, які об'єднують дане трактування різними вченими в сфері бухгалтерського обліку та економіки підприємства (рис. 1.1)

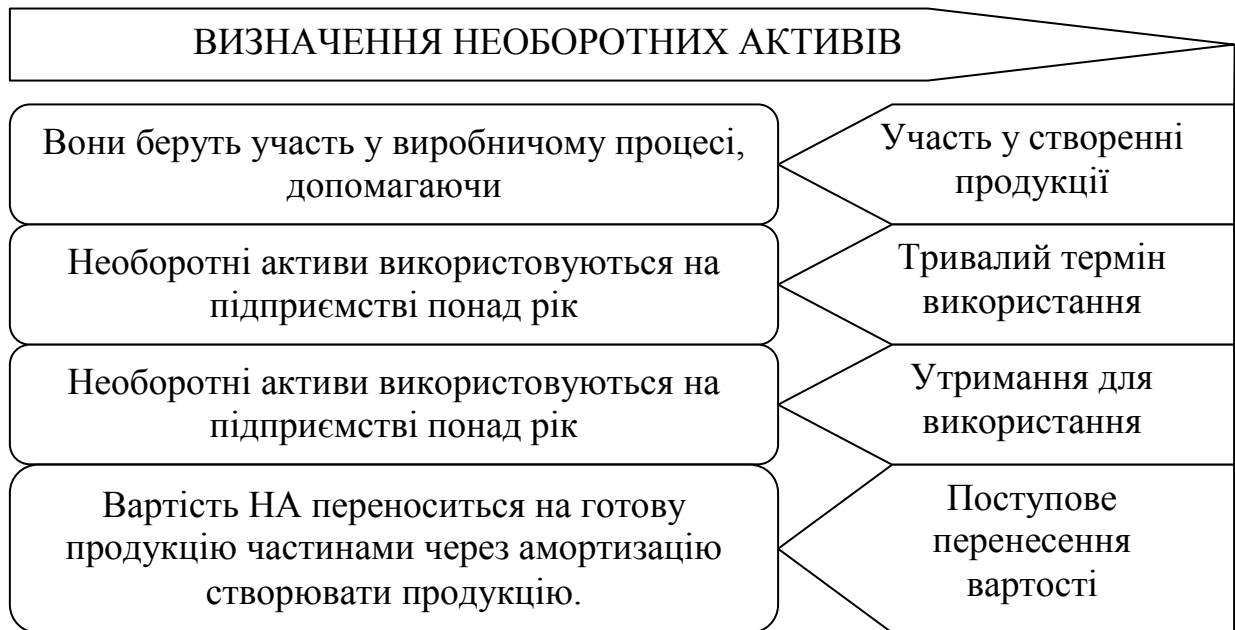

Рис. 1.1. Спільні риси у визначенні терміну «необоротні активи»

На підставі всього вищесказаного, можна виділити той момент, що національні стандарти з бухгалтерського обліку не мають точного і чіткого закріпленим визначенням поняття «необоротні активи». Але при цьому не варто упускати з уваги наявність певних завдань у галузі бухгалтерського обліку, контролю та звітності, представлених наочно на рисунку 1.2.

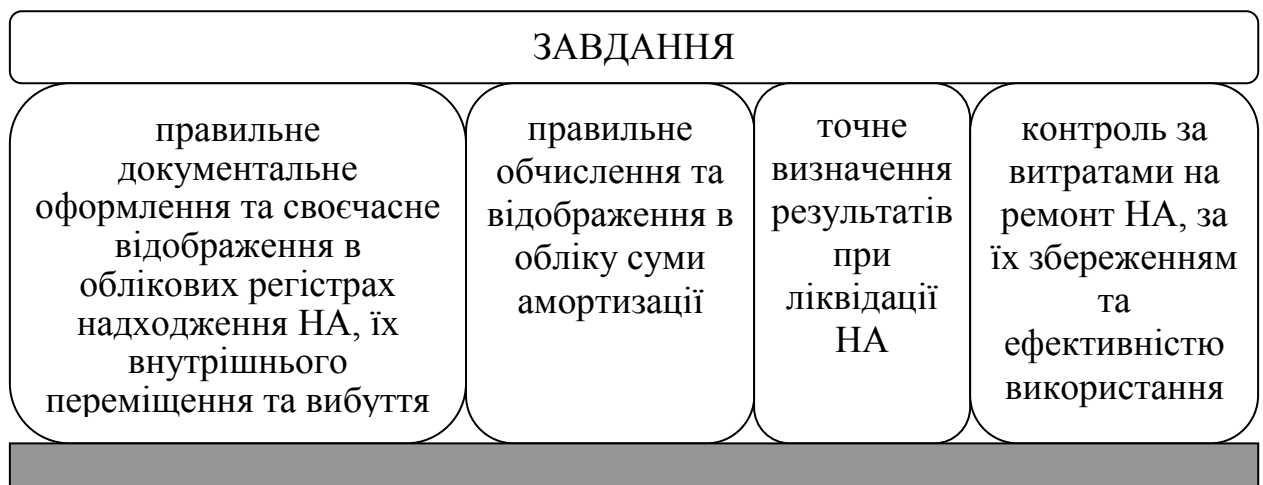

Рис. 1.2. Завдання бухгалтерського обліку і контролю необоротних активів

Перехід до ринкових відносин, формування товарних, фінансових ринків та конкуренція висунули нові, жорсткі вимоги до підприємствам. Однією з таких вимог є оптимізація структури джерел фінансування активів підприємства, внаслідок якої відбуваються зміни структури та технології виробництва, управління господарськими процесами та збутом продукції, а зрештою покращуються фінансово-економічні показники. Необоротні активи є основною складовою майна підприємства. Підвищення ефективності основних засобів виявляється у збільшенні обсягу господарської діяльності.

Ефективність використання основних засобів багато в чому залежить від виробничих особливостей, досягнутого рівня організації, технології та інших факторів, покращення використання основних засобів відбивається на фінансових результатах роботи підприємства за рахунок: збільшення випуску продукції, зниження собівартості, покращення якості продукції, зниження податку на майно та збільшення балансового прибутку.

Для вивчення динаміки загального обсягу та складу необоротних активів, а також для визначення ступеня їхньої придатності, інтенсивності оновлення та ефективності використання проводиться аналіз необоротних активів підприємства, на основі даних згрупованих у бухгалтерському обліку.

Для того щоб своєчасно оновлювати склад і структуру необоротних активів на підприємстві визначається загальний обсяг активів, які підлягають оновленню в майбутньому періоді, встановлюються основні форми та вартість оновлення різних груп активів. З метою накопичення коштів на заміну зношеного устаткування застосовується механізм нарахування амортизації.

Таким чином, завданням бухгалтерського обліку і контролю необоротних активів організації є формування достовірної інформації для наступного прийняття управлінських рішень, для контролю над витратами на створення, придбання, введення в експлуатацію необоротних активів.

Підсумовуючи вищезазначене можемо запропонувати власне

визначення, отже необоротні активи – це різновид майна підприємства, розділ бухгалтерського балансу, в якому відображається у вартісній оцінці стан цього виду майна на звітну дату.

1.2. Класифікація і склад необоротних активів та їх роль для підприємства

Дослідивши нормативно-правову базу України з питань класифікації необоротних активів можемо дійти висновку, що вони класифікуються на:

- довгострокова дебіторська заборгованість;
- довгострокові біологічні активи;
- довгострокові фінансові інвестиції;
- інші необоротні матеріальні активи;
- нематеріальні активи;
- основні засоби.

Крім того, для цілей складання фінансової звітності та ведення бухгалтерського обліку можна виділити окремо групування нематеріальних активів довгострокового користування за статтями балансу – матеріальні активи, нематеріальні активи та фінансові активи. Необоротні активи згідно їх класифікації відображаються у фінансовій звітності підприємств, а саме в Балансі (Звіт про фінансовий стан) за їх оцінкою (табл. 1.2).

Таблиця 1.2

Відображення необоротних активів у фінансовій звітності

Стаття балансу	Склад	Оцінка
Основні засоби	Земля, будівлі, машини, обладнання	За первісною або переоціненою вартістю за вирахуванням амортизації
Нематеріальні активи	Права користування, патенти, ліцензії, програмне забезпечення	За первісною вартістю за вирахуванням амортизації
Довгострокові фінансові інвестиції	Акції, облігації депозити, нерухомість	За справедливою або собівартістю
Довгострокова дебіторська заборгованість	Заборгованість за товари/послуги, позики	За теперішньою вартістю майбутніх надходжень

У більшості країн світу в нормативно-правовому законодавстві з бухгалтерського обліку і контролю необоротні активи поділяють за статтями балансу або функціональними видами. Для більш детального розуміння дослідимо статті балансу деяких країн світу, щодо відображення необоротних активів (рис. 1.3.).

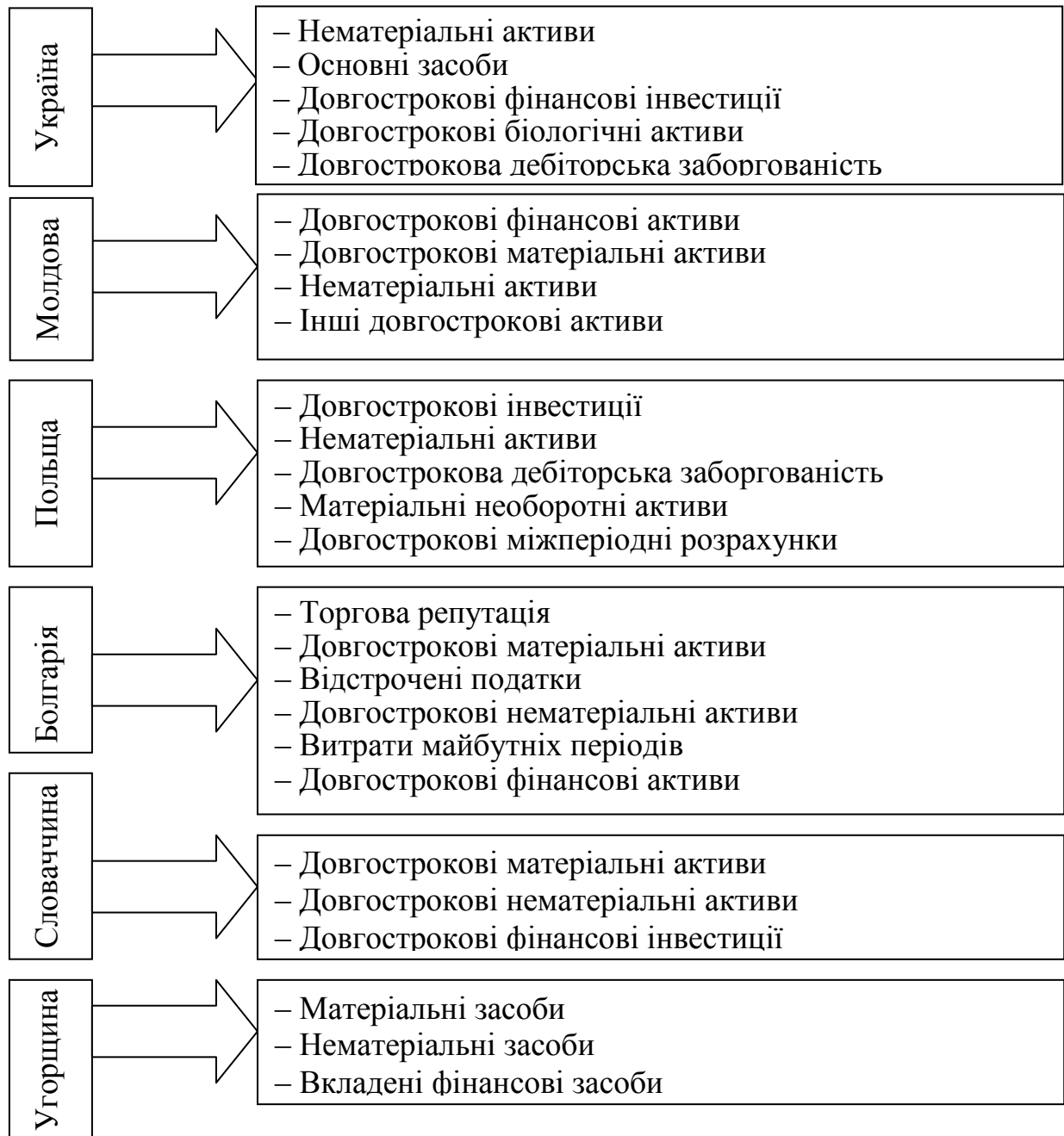

Рис. 1.3. Склад необоротних активів підприємств різних країн світу.

Як видно, переважно статті балансів різних країн не надто виділяють. Обов'язково серед необоротних активів виокремлюють матеріальні активи

(основні засоби) нематеріальні активи, та фінансові активи. Крім цього, можуть бути і статті біологічних активів і інших необоротних, що уточнить структура довгострокових засобів.

Нині засоби виробництва виступають однією з основних елементів необоротних активів. Ця категорія з'явилася у вітчизняній практиці обліку у зв'язку з запровадженням нового порядку організації та ведення бухгалтерського обліку, складання та надання фінансової звітності, а також прийнятої згодом Інструкції з бухгалтерського обліку основних засобів і нематеріальних активів банку України [40]. Відповідно до положень цієї Інструкції «Активами вважаються господарські засоби, контроль над якими організація отримала в результаті фактів, що відбулися, її господарської діяльності і які повинні принести їй результати у майбутньому» [40].

Отже, слід дотримуватися гіпотези взаємозв'язку категорій «капітал» – «основний капітал» – «засоби виробництва» – «активи» – «необоротні активи» і з урахуванням цього припущення подати визначення необоротних активів. Очевидно, що всі зазначені категорії належать до економічного суб'єкту – юридичній особі. Для ведення господарської діяльності організації потрібен початковий капітал (статутний капітал), який може бути у грошовій чи натуральній формі. Капітал використовується для придбання та створення активів компанії, які необхідні для господарської діяльності та досягнення комерційної мети – одержання доходу. Таким Отже, грошова форма капіталу перетворюється на натуральну (товарну) форму, яка у процесі виробництва прирощує вартість (додатковий продукт), створену працею робітника. Створення готового продукту (товару, послуги, роботи) неможливе без засобів виробництва, які у свою чергу представлені засобами та предметами праці. Деякі засоби праці використовуються більше одного циклу або року та становлять частину активів поза одним оборотом. Засоби праці мають матеріально-речову форму. Разом з ними для відтворювального процесу необхідні технології та права на об'єкти, які не мають речового змісту – нематеріальні активи, які також використовуються багаторазово. У

сукупності засоби праці та нематеріальні активи представляють необоротні активи організації. Також підприємства можуть із метою управління іншими суб'єктами здійснювати фінансові вкладення на необмежений термін. Такі вкладення беруть участь у процесі виробництва товару, але з тим приносять організації дохід. Узагальнюючи вищесказане, розглянемо на схемі взаємозв'язок елементів капіталу та необоротних активів організації на рисунку 1.4.

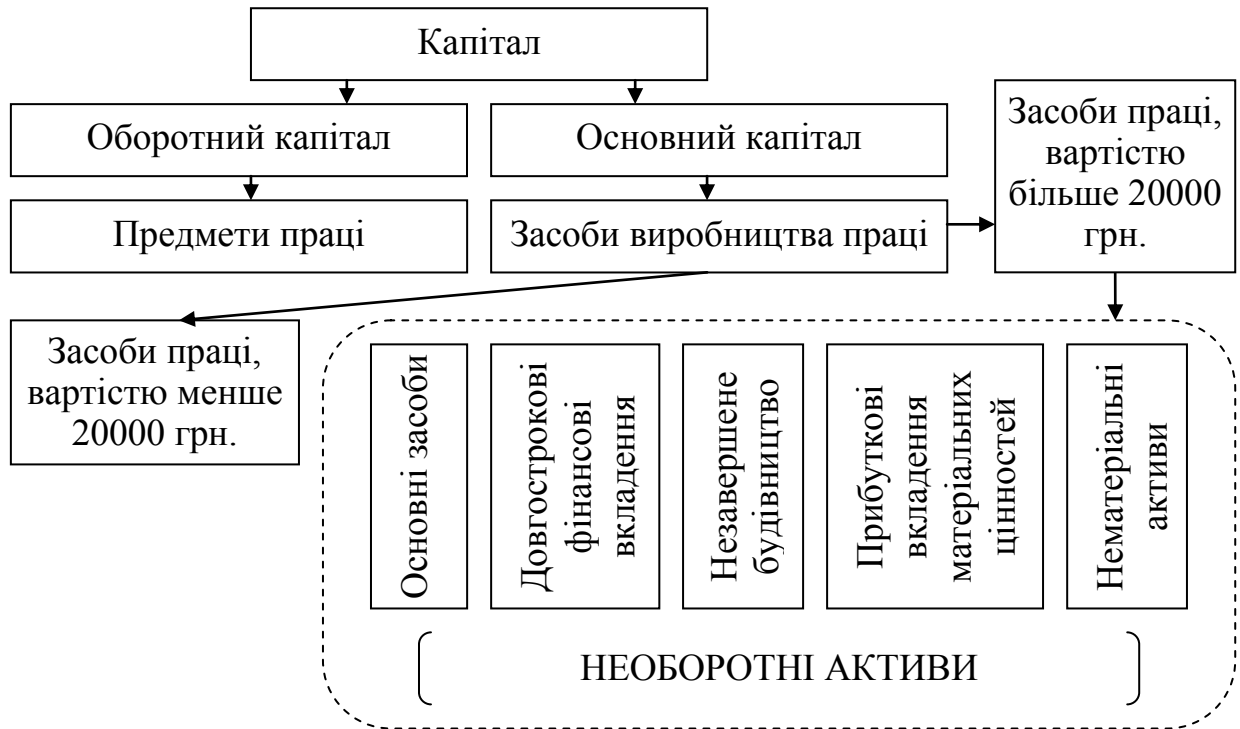

Рис. 1.4. Взаємозв'язок елементів капіталу та необоротних активів на вітчизняних підприємствах

Склад необоротних активів у кожного економічного суб'єкта відрізняється це залежить від його організаційної форми, від виду діяльності, від фінансового потенціалу. Але, як правило, у структурі необоротних активів виробничих підприємств переважають основні засоби, які використовуються підприємством чи перебувають у стані незавершеного будівництва, придбання. Також чималу частку займають нематеріальні активи, представлені різними ліцензіями, патентами та іншими винятковими правами.

1.3. Нормативно-правового регулювання процесу організація обліку і контролю необоротних активів на підприємствах

Для регламентування процесу організація обліку і контролю необоротних активів в Україні необхідно спиратися на наявні нормативно-правові документи. Як основний документ із системи нормативно-правових актів необхідне виділення документа, на підставі якого регулюється облікова практика з необоротних активів.

Система нормативного регулювання характеризується різноманіттям документів, що входять до неї, відіграють різну роль у нормативно-методологічне забезпечення процесу організація обліку і контролю необоротних активів. Водночас наголошується, що у практиці обліку необоротних активів виникають суперечливі, не повною мірою відрегульовані ситуації, про що свідчить широке обговорення у сучасній науковій літературі проблемних аспектів процесу організація обліку і контролю необоротних активів. Як проблеми нормативного забезпечення організації обліку і контролю необоротних активів фахівці зазначають відсутність у регулюючих документах визначень понять, що застосовуються. У результаті самі регламентації стають розпливчастими та неоднозначними для практичного застосування. Так, у документах у галузі регулювання бухгалтерського обліку не закріплено поняття «ремонт», «модернізація», «добудова», «дообладнання», що призводить до неоднозначного тлумачення цих термінів, суттєвим різночитанням при вирішенні практичних завдань та зумовлює проблеми з розмежуванням в обліку витрат на ремонт та модернізацію. Значні труднощі практично викликає визначення одиниці обліку необоротних активів, підхід до формування інвентарного об'єкта, оскільки норми з цього питання сформульовані недостатньо конкретно. Проблемним є питання щодо перегляду терміну корисного використання об'єкта необоротних активів у результаті модернізації або з інших підстав, у чинних нормативних документах відсутні детальні роз'яснення щодо цього

питання. І це далеко не повні перелік проблем та недоліків нормативного забезпечення процесу організація обліку і контролю необоротних активів на підприємствах.

Для того, щоб усунути наявні недоліки в системі нормативного регулювання процесу організація обліку і контролю необоротних активів, були створені Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 27.04.2000 № 92 (далі НП(С)БО 7 «Основні засоби»), Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 18.10.99 № 242 (далі НП(С)БО 8 «Нематеріальні активи») та Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 27 «Необоротні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 07.11.2003 № 617 (далі НП(С)БО 27 «Необоротні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність»).

НП(С)БО 7 «Основні засоби» необхідний для забезпечення єдності системи вимог процесі ведення бухгалтерського обліку активів та зобов'язань та формуванням інформаційних відомостей про кожен об'єкт бухгалтерського обліку, щодо основних засобів. Такий стандарт описує загальне правило, що зводиться до застосування загальних вимог щодо ведення бухгалтерського обліку активів, прирівняних до основних засобів. Також НП(С)БО 7 «Основні засоби» описує основні групи вимог до інформаційних даних про основні засоби, що піддаються розкриттю в бухгалтерському звітності організації.

Спираючись на встановлені правила податкового обліку, первісна вартість майнового комплексу з метою визнання його як основних засобів має бути понад 20 тис. грн. (пункт 14.1.138 Податкового кодексу України). До 2020 року граничне значення було іншим у бухгалтерському обліку і дорівнювало 6000 грн. З метою податкового обліку у складі основних засобів необхідно включення майна, яке може бути віднесено до складу

амортизується виходячи з Податкового кодексу України. Ця норма має відношення і до платників податків, які застосовують загальні режим оподаткування, та до підприємств, які застосовують спрощену систему оподаткування за якої доходи зменшуються на суму видатків. Цей фактор свідчить про те, що необхідне одночасне дотримання таких умов:

- майно перебуває у власності підприємства. При цьому до основним винятком варто відносити невід'ємні поліпшення орендованого майна, що проводяться за рахунок платника та на підставі згоди контрагента;

- майно підприємства застосовується у тому, щоб отримувати доход саме у підприємницькій діяльності. Як приклад можна назвати кавоварку, яка купується організацією для користування виключно співробітниками, яка не може належати до складу основних засобів.

Терміни платниками податків визначаються самостійно на даний момент введення об'єкта в експлуатацію, спираючись на класифікацію, яка затверджено в НП(С)БО 7 «Основні засоби» або Податковому кодексі України. Якщо підприємство не може знайти інформації щодо наявного об'єкта в даній класифікації, необхідно орієнтуватися на технічні умови чи рекомендації організацій-виробників.

Висновки до першого розділу

1. Необоротні активи – це різновид майна підприємства, розділ бухгалтерського балансу, в якому відображається у вартісній оцінці стан цього виду майна на звітну дату.

2. Дослідивши нормативно-правову базу України з питань класифікації необоротних активів можемо дійти висновку, що вони класифікуються на: довгострокова дебіторська заборгованість; довгострокові біологічні активи; довгострокові фінансові інвестиції; інші необоротні матеріальні активи; нематеріальні активи; основні засоби.

3. У більшості країн світу в нормативно-правовому законодавстві з

бухгалтерського обліку необоротні активи поділяють за основними за статтями балансу або функціональними видами.

4. Склад необоротних активів у кожного економічного суб'єкта відрізняється це залежить від його організаційної форми, від виду діяльності, від фінансового потенціалу. Але, як правило, у структурі необоротних активів виробничих підприємств переважають основні засоби, які використовуються підприємством чи перебувають у стані незавершеного будівництва, придбання.

5. Для того, щоб усунути наявні недоліки в системі нормативного регулювання процесу організація обліку і контролю необоротних активів, були створені далі НП(С)БО 7 «Основні засоби», НП(С)БО 8 «Нематеріальні активи») та НП(С)БО 27 «Необоротні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність».

РОЗДІЛ 2. ПРОЦЕС ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ ТА НАПРЯМИ ЙОГО УДОСКОНАЛЕННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ

2.1. Фінансово-економічна характеристики підприємства

Приватне підприємство «Перемога АВК», яке надалі називається ПП «Перемога АВК» створене 12 травня 2000 року. Свідоцтво про внесення запису до Єдиного державного реєстр підприємств і організацій, № 30878285. Товариство є юридичною особою, діє на підставі статуту та чинного законодавства України. ПП «Перемога АВК» створено без обмеження терміну його діяльності і є приватним підприємством.

Місце знаходження підприємства: 52020, вулиця Садова, буд. 1, с. Чумаки, Дніпровський район, Дніпропетровська обл., за цією адресою розташовується одноосібний виконавчий орган підприємства – директор Клименко Володимир Іванович. Метою діяльності приватного підприємства є отримання прибутку.

Підприємство має цивільні права та несе цивільні обов'язки, необхідні для здійснення будь-яких видів діяльності, не заборонених українським законами. Окремими видами діяльності, перелік яких визначається українським законами, товариство може займатися лише на підставі спеціального дозволу. ПП «Перемога АВК» здійснює такі основні види діяльності:

- 01.11 «Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур»;
- 01.61 «Допоміжна діяльність у рослинництві»;
- 46.21 «Оптова торгівля зерном, необробленим тютюном, насінням і кормами для тварин»;
- 46.90 «Неспеціалізована оптова торгівля».

Статутний капітал ПП «Перемога АВК» становить 839551,38. грн. з частками: Клименко Анатолій Володимирович 78,08%, Клименко Володимир

Іванович 15,41%, Клименко Катерина Анатоліївна 6,51%.

Вартість майна ПП «Перемога АВК» за досліджуваний період, як видно з додатку А зросла на 226965,0 тис. грн. або 85,96 % відповідно за рахунок збільшення оборотних активів на 106170,0 тис грн. (97,66 %) та необоротних активів на 120795,0 тис грн. (77,77 %). Також потрібно відзначити зростання суми грошових коштів на 5482,0 тис. грн., що майже в двадцять разів більше в порівнянні 2019 р і 2023 р.

Зареєстрований (пайовий) капітал, додатковий капітал та резервний капітал за весь час існування ПП «Перемога АВК» не змінювалися і дорівнюють 840 тис. грн., 14878 тис. грн. та 1296 тис. грн. відповідно. Власний капітал збільшився на 9253,0 тис. грн. (6,52 %) за рахунок накопичення нерозподіленого прибутку (непокритого збитку). Потрібно відмітити, що ПП «Перемога АВК» користується довгостроковими кредитами за рахунок чого зросла сума довгострокових зобов'язань на 66335,0 тис. грн. (172,39 %). Поточні зобов'язання також значно виросли аж на 151377,0 тис. грн. (180,76 %).

Наявність рух та ефективність використання наведено в додатку Б. З додатку видно, що вартість основних засобів на початок та кінець року за останні п'ять років змінилися майже однаково та дорівнюють 179033 тис. грн. і 173493 тис. грн. відповідно. За рахунок збільшення вартості основних засобів збільшилася і вартість нарахованої амортизації на 15438 тис. грн. (112,7 %).

Показники руху основних засобів за остання 2 роки, а саме в 2022 р. та 2023 р. мають тенденцію до зниження, що зумовлено військово-політичною ситуацією в нашій країні і керівництво ПП «Перемога АВК» частково відмовляється від оновлення матеріально-технічного забезпечення. Отже потрібно відмітити, що Темп зростання (зниження) і Темп приросту (зменшення) зменшилися на 11,46 відсоткових пункти, Коефіцієнт оновлення зменшився на 11,14 відсоткових пункти, Коефіцієнт вибуття зменшився на 1,64 відсоткових пункти.

Фінансові результати діяльності ПП «Перемога АВК», які наведені в

додатку В, свідчать про зростання суми чистого доходу 105380 тис. грн. (92,93 %) за 2019-2023 рр., але собівартість реалізації виросла на 118021 тис. грн., сума інших витрат також мають тенденцію до збільшення особливо за останні 2 роки (2022-2023 рр.) в результаті чого валовий прибуток знизився на 35,48 % (12641 тис. грн.).

Сума фінансових та інвестиційних доходів зменшилися на 48 тис. грн. (14%), а от сума фінансових та інвестиційних витрати навпаки значно виросли на 27816 тис. грн. (4,39 разів), дана ситуація призвела до отримання чистих збитків в 2022 р. у розмірі 12017 тис. грн. та в 2023 р. у розмірі 35302 тис. грн.

Оцінка фінансової стійкості ПП «Перемога АВК» за 2019-2023 рр. (Додаток Д) показала, що показники структури капіталу, а саме коефіцієнт концентрації залученого капіталу та коефіцієнт фінансового ризику збільшилися на 49,56 % та 161,09 % відповідно. Всі інші показники, такі як Коефіцієнт автономії, коефіцієнт фінансування, коефіцієнт довгострокового залучення позикових коштів та коефіцієнт структури залученого капіталу зменшилися на 42,72 %, 61,70 %, 24,94 % та 2,06 % відповідно.

Показники стану оборотних активів показали, що в 2023 р. всі вони мають від'ємне значення за рахунок збільшення суми необоротних активів та зменшення суми нерозподіленого прибутку. Таким чином коефіцієнт маневреності власного капіталу, коефіцієнт забезпеченості оборотних коштів та коефіцієнт забезпеченості запасів значно скоротилися за досліджуваний період.

Показники стану основного капіталу показали, що коефіцієнт співвідношення оборотних і необоротних активів збільшився на 11,19 % коефіцієнт накопичення амортизації виріс на 41,79 %, а коефіцієнт реальної вартості основних засобів у майні та коефіцієнт реальної вартості майна зменшилися на 17,93 % та 7,65 % відповідно.

Оцінка оборотності оборотних активів, платоспроможності та ліквідності ПП «Перемога АВК» представлена в додатку Е. Провівши аналіз

показників оборотності оборотних активів видно, що середньорічна вартість оборотних активів зростає на 111492 тис. грн., але коефіцієнт обертання оборотних активів коливається в межах від 1,16 в 2019 р. До 1,05 в 2023 р. (в рамках одиниці) та знизився на 9,92 % (0,12).

Платоспроможність ПП «Перемога АВК» знаходиться на низькому рівні, оскільки всі показники (коефіцієнт покриття (загальної ліквідності), коефіцієнт абсолютної ліквідності, проміжний коефіцієнт покриття, коефіцієнт загальної платоспроможності) менші за нормативні значення. Крім того у зв'язку із збільшенням суми дебіторської заборгованості, суми оборотних активів та поточних зобов'язань показники при оцінці платоспроможності всі коефіцієнти за досліджуваний період зменшилися. Коефіцієнт покриття (загальної ліквідності) на 29,60 %, Проміжний коефіцієнт покриття 45,25 % Коефіцієнт загальної платоспроможності на 33,14 %.

Провівши оцінку ліквідності ПП «Перемога АВК» необхідно відмітити, що ліквідність балансу приватного підприємства тією чи іншою мірою відрізняється від абсолютної, оскільки за досліджуваний період виконується лише одна нерівність а саме $A3 \geq P3$. Отже, підприємству не вистачає високоліквідних та середньо ліквідних активів.

Оцінка ділової активності ПП «Перемога АВК» за 2019-2023 рр. наведена в додатку Ж. За результатами проведеної оцінки потрібно відзначити, що збільшилися показники:

- Фондовіддача необоротних активів на 55,32 %;
- Тривалість одного обороту оборотних активів на 1 день;
- Тривалість одного обороту оборотних виробничих фондів на 7 днів;
- Коефіцієнт обертання поточної дебіторської заборгованості на 22,45 %;
- Коефіцієнт обертання власного капіталу на 55,32 %.

Зменшилися показники:

- Загальний коефіцієнт обертання капіталу на 4,64 %;
- Коефіцієнт обертання оборотних виробничих фондів та готової продукції і товарів на 6,31 %;
- Коефіцієнт обертання оборотних активів на 0,67 %;
- Тривалість одного обороту поточної дебіторської заборгованості на 13 днів;
- Тривалість одного обороту власного капіталу на 153 дні.

Провівши рейтингову оцінку фінансового стану ПП «Перемога АВК» за 2019-2023 рр. (Додаток 3) видно, що рейтинг показників ділової активності, ліквідності, фінансової незалежності та рентабельності за останні два роки (2022 р. та 2023 р.) коливаються від 0 до 10. Дана ситуація зумовлена збільшенням заборгованостей підприємства, зменшенням наявних грошових коштів на рахунках та отриманням за ці два роки збитку, інтегрований показник фінансового стану підприємства також зменшився (рис. 2.1).

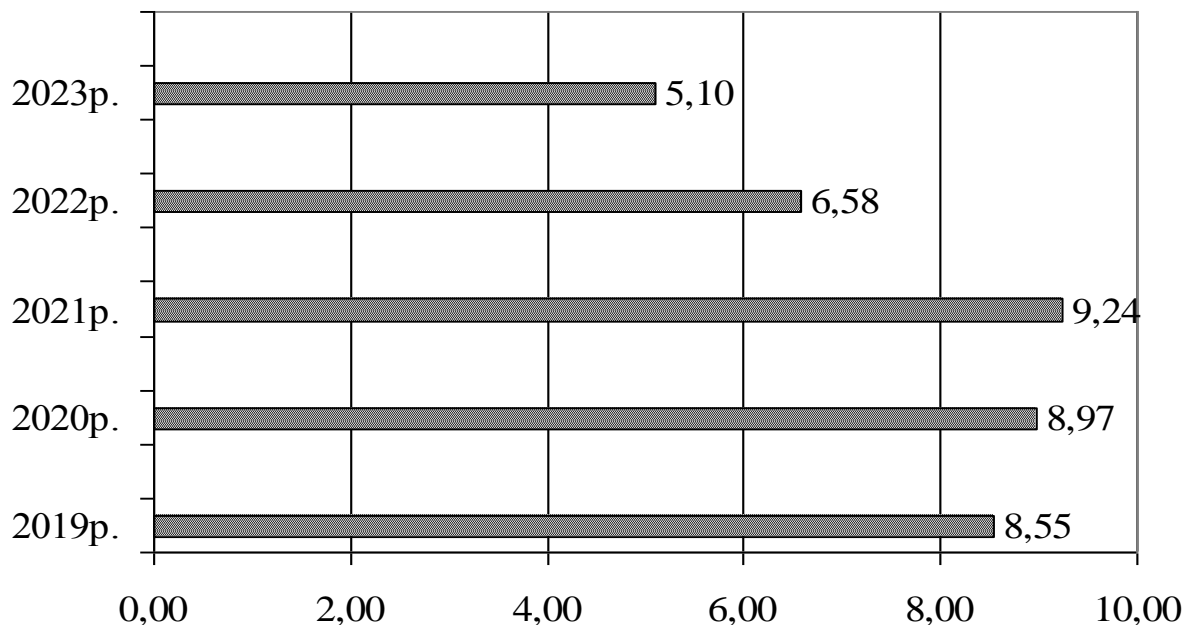

Рис. 2.1. Динаміка інтегрованого показника фінансового стану в ПП «Перемога АВК» за 2019-2023 рр.

За результатами проведеного дослідження потрібно відмітити, що

рейтинг фінансового стану ПП «Перемога АВК» з 2019 р. по 2021 р. був А (8,55-9,24), але вже в 2022 та 2023 він становить Б (6,58-5,10) і значно скорочується.

2.2. Характеристика організаційної роботи бухгалтерської служби та оцінка базових засад облікової політики підприємства

Облікова політика яка прийнята ПП «Перемога АВК» для безперервного ведення бухгалтерського обліку, заснована на:

- вимогах нормативних документах затверджених Міністерством фінансів України, Державною податковою службою України (ПКУ, НП(С)БО, рекомендації, вказівки й інструкції);
- прийнятих в Україні принципах складання фінансової звітності і забезпечення критеріїв її якості;
- галузевих інструкціях, розроблених галузевими міністерствами і відомствами.

ПП «Перемога АВК», створене у відповідності до Конституції України, Господарського кодексу України, Цивільного кодексу України, Законів України «Про господарські товариства». ПП «Перемога АВК» є юридичною особою, має самостійний баланс, володіє відособленим майном, відкрито рахунки в установах банків. Укладає від свого імені договори (угоди), набуває майнових права і несе зобов'язання, бути відповідачем і позивачем у господарських судах.

ПП «Перемога АВК» передбачена лінійна структура бухгалтерії, що передбачає безпосереднє підпорядкування бухгалтерів головному, отже, фінансову діяльність та звітність веде головний бухгалтер підприємства.

В бухгалтерській службі ПП «Перемога АВК» налічується вісім працівників, структура якої наведена в таблиці 2.1.

Дослідивши склад бухгалтерії досліджуваного підприємства потрібно відмітити, що всі працівники мають вищу освіту а чисельність зумовлена

організаційною структурою підприємства та обсягом і характером господарської діяльності.

Таблиця 2.1

Структура бухгалтерській службі ПП «Перемога АВК»

ПІБ	Посада	Обов'язки
Федоренко Ганна Анатоліївна	Головний бухгалтер	Складання фінансової та статистичної звітності; Контроль за рахунками обліку; Контроль за звітністю по врожайності.
Авчиннікова Ольга Юріївна	Заступник головного бухгалтера	Обліку готової продукції та її реалізації; Облік надання послуг.
Мирна Олена Миколаївна	Старший бухгалтер	Облік і звітність в тваринництві.
Людвенко Катерина Вікторівна	Бухгалтер	Облік основних засобів; Облік ТМЦ; Облік палива.
Кутровська Ольга Юріївна	Бухгалтер	Облік заробітної плати.
Олійник Юлія Олександрівна	Бухгалтер	Облік та розподіл загальновиробничих витрат; Облік насінневого матеріалу.
Мала Любов Миколаївна	Касир	Обліку, видачі і зберіганню грошових коштів і цінних паперів.
Шатрава Алла Володимирівна	Інженер з організації та нормування трудових процесів	Внесення первинних документів (інформації з них), контроль за нарахуванням заробітної плати за відповідністю технологічних операцій, відображених в програмі BAS бухгалтерія.

Обов'язки, які покладено на співробітників бухгалтерії викладено в посадових інструкціях. За формулою 2.1 можна проаналізувати раціональну кількість працівників облікового апарату відповідно до нормативів:

$$Ч = \frac{T_3}{\Phi} \times K \times K_{\text{кпз}} \quad (2.1)$$

де T_3 - показник загальної трудомісткості облікових робіт за рік, людино-годин;

K - поправочний коефіцієнт залежно від рівня автоматизації облікових робіт.

Отже застосувавши формулу 2.1 визначимо оптимальну чисельність працівників для ПП «Перемога АВК»:

$$Ч = \frac{24620}{3920} \times 1,1 \times 1,1 = 7,60 \approx 8 \text{ чоловік}$$

Таким чином, провівши розрахунки можемо з впевненістю сказати, що фактична чисельність працівників бухгалтерської служби відповідає нормативній. Отже, наявна кількість працівників бухгалтерії в ПП «Перемога АВК» є оптимальною.

Облік в ПП «Перемога АВК» організовано за допомогою комп'ютерної програми BAS Бухгалтерія. Дана програма забезпечує зручне ведення обліку відповідно до вимог чинного законодавства, включаючи податковий облік, облік основних засобів, матеріалів, заробітної плати, а також формування регламентованих звітів.

Ключові можливості BAS Бухгалтерія:

1. Облік господарських операцій – ведення бухгалтерського та податкового обліку, автоматичне формування бухгалтерських проводок.
2. Формування фінансової звітності – підготовка звітів відповідно до стандартів бухгалтерського обліку та податкового законодавства.
3. Облік заробітної плати та кадрів – розрахунок заробітної плати, формування відомостей і звітів до контролюючих органів.
4. Облік ПДВ – ведення податкового обліку, реєстрація податкових накладних і складання декларацій.
5. Облік матеріалів та основних засобів – контроль за рухом матеріальних запасів, облік амортизації та інших операцій з основними засобами.
6. Підтримка різних систем оподаткування – облік для підприємств на загальній або спрощеній системі оподаткування.

Переваги використання BAS Бухгалтерія:

- зручний інтерфейс для автоматизації рутинних завдань;
- актуальність з урахуванням змін у законодавстві;

- гнучкі налаштування для адаптації під специфіку діяльності підприємства;

- економія часу на обробку даних і підготовку звітності.

Недоліки програми BAS Бухгалтерія

- складність освоєння для новачків;
- висока вартість;
- вимоги до апаратного забезпечення;
- залежність від регулярних оновлень;
- відсутність мобільної версії;
- складність інтеграції з іншими програмами;
- залежність від технічної підтримки.

Попри ці недоліки, BAS Бухгалтерія залишається популярною через широкий функціонал і відповідність вимогам бухгалтерського обліку в Україні.

2.3. Формування процесу організація обліку необоротних активів на підприємстві

Формування процесу організація обліку в ПП «Перемога АВК» необоротних активів передбачає організацію матеріальної відповідальності та інвентарного й аналітичного обліку.

У виробленні оптимального механізму юридичної відповідальності полягає організація матеріальної відповідальності, яка полягає в тому, що працівники ПП «Перемога АВК» повинні відшкодувати матеріальні збитки, які сталися з його вини в повному обсязі. В матеріально відповідальних осіб мають перебувати на відповідальному зберіганні всі необоротні активи, які є в ПП «Перемога АВК».

Система організації в ПП «Перемога АВК» матеріальної відповідальності враховує відповідні операції:

- інструктаж;

- укладання угоди;
- система контролю за збереженням активів.

З працівниками укладається договори в особі керівника ПП «Перемога АВК» про повну матеріальну відповідальність, покладаючи на відповідну посадову особу функції зі зберігання необоротних активів.

У цьому акті доводиться назва діяльності, встановлюється взаємозв'язок зазначених позицій разом із належними функціями згідно з конкретним типом цінностей, формуються обіцянки співробітників згідно з цим типом цінностей, а також зобов'язання адміністрації. Важливою обставиною укладання договору про суспільну матеріальну відповідальність вважається регулювання її разом із профспілковим комітетом підприємства (зокрема, порівняно неупередженої необхідності використання безпосередньо цієї відповідальності) та формування співробітникам, які беруть у собі обов'язок через підтримку певних речових цінностей, необхідних для стандартної діяльності та надання абсолютної безпеки переуступлених їм цінностей.

Матеріальна відповідальність в ПП «Перемога АВК» фіксується вказанням у наказі облікову політику імені, прізвища, по батькові співробітника, найменування його посади та галузі речової відповідальності. У цьому випадку у бухгалтерії повинен бути організований самостійний список матеріально відповідальних осіб згідно з структурними підрозділами разом з розпорядженням імені, прізвища, по батькові, типу цінностей, дати виконання планових інвентаризацій (табл. 2.2).

Працівник бухгалтерії ПП «Перемога АВК» здійснює Інструктаж кожної матеріально відповідальної особи, він детально ознайомлює її із правами та зобов'язаннями приймача матеріальної відповідальності відповідно до Кримінального та Адміністративного кодексів а також Кодексу законів про працю України; системою реалізації обліку та збереження цінностей відповідно до функціонуючої правової бази; системою та строками виконання щорічної інвентаризації; зобов'язаннями адміністрації, щ щодо

матеріально відповідальної особи; системою відшкодування завданої шкоди тощо.

Таблиця 2.2

Список матеріально відповідальних осіб в ПП «Перемога АВК»

№	Підрозділ	Ім'я та прізвище	Посада	Дата проведення інвентаризації
1	Складське господарство	Валентин НАЗАРОВ	Комірник -	23.10-31.10.2024
2	Механізоване зерносховище	Олександр КУТНІЙ	Начальник механізованого зерносховища	29.11.2024
3	Рослинництво	Євген МАТВІЙЧУК	Головний агроном	01.11.2024
...
16	Кінний двір	Віталій ГОНЗУР	Завідувач господарства	18.11-22.11.2024

Матеріально відповідальним особам у разі потреби надають примірники певних нормативних актів, що регулюють питання матеріальної відповідальності та питання обліку, зберігання необоротних активів. Запис про проведення інструктажу кожної матеріально відповідальної особи вноситься до відповідного Журналу реєстрації із зазначенням дати, прізвищ та посад обох сторін, причетних до цього, та підтверджується їхніми підписами.

Крім договору, який надає працівнику повноваження на виконання певних дій, пов'язаних зі збереженням та використанням цінностей є довіреність. Довіреність, оформлену та підписану керівником і головним бухгалтером ПП «Перемога АВК», засвідчують печаткою та передають особі, уповноваженій на отримання відповідних цінностей. До Журналу реєстрації довіреностей вносяться відомості про видану довіреність (Додаток К).

Беручи до уваги особливий стан цього початкового офіційного документа, суб'єкт, що виконує підрахунок, реєстрацію та видачу довіреностей, має наскрізно занумерувати його сторінки і зашнурувати.

Організований запис скріплюється печаткою підприємства та підписами його головного бухгалтера та керівника.

При видачі довіреності, особі, якій її видається проводять інструктаж, щодо її використання, особливу увагу приділяють таким питанням:

- терміну її використання;
- порядку застосуванню довіреності;
- режиму звітності про застосування або повернення невикористаної довіреності.

Щоб офіційно підтвердити, що особа пройшла необхідне навчання чи ознайомлення з відповідними правилами, процедурами або обов'язками, доцільно скористатися «Журналом реєстрації проведення інструктажу», зазначивши там дату проведення інструктажу, посадової особи, яку було проінструктовано та прізвище, ім'я та по батькові посадової особи, що здійснювала інструктаж. У даному журналі реєстрації зазначається дата повернення довіреності або робиться запис про номери документів на одержані цінності, при використанні довіреностей чи повернення невикористаних довіреностей. Списання бланків довіреностей – здійснюється за актом – використаних чи повернутих як невикористані. Повернуті невикористані довіреності з написом «Невикористані» зберігаються протягом відповідного строку.

Організація інвентарного обліку в ПП «Перемога АВК» полягає в першу чергу у дослідженні концепції кодування інвентарних номерів.

Основним регістром аналітичного обліку основних засобів та нематеріальних активів вважається інвентарні картки, на лицьовій стороні інвентарних карток вказується найменування та інвентарні номер об'єкта, рік випуску, дату та номер акта про приймання, місцезнаходження, первісна вартість норму амортизаційних відрахувань, шифр витрат, сум внутрішнє переміщення та причину вибуття. Кожному інвентарному об'єктові присвоюється інвентарний номер Облік нематеріальних активів ведеться із застосуванням карток обліку нематеріальних активів. Картка ведеться в

бухгалтерії ПП «Перемога АВК на кожний інвентарний об'єкт, в ній вказується коротка характеристика об'єкта нематеріальних активів, відображаються основні показники об'єкта з урахуванням норми та суми амортизації..

Важливим моментом організації обліку необоротних активів в ПП «Перемога АВК» є правильне заповнення первинних документів:

– ОЗ-1 «Акт приймання-передачі (внутрішнього переміщення) основних засобів» – оформляється для зарахування до складу основних засобів об'єктів, що надійшли шляхом придбання, будівництва, безоплатного отримання, надходження у рахунок вкладів у статутний капітал, а також для введення об'єктів в експлуатацію, їхнього внутрішнього переміщення та вибуття. Акт складається приймальною комісією на кожен об'єкт. Акт підписується всіма членами комісії та затверджується керівником; передається в бухгалтерію разом з технічною документацією.

– ОЗ-2 «Акт приймання-здачі відремонтованих, реконструйованих та модернізованих об'єктів» – використовується для відображення приймання-здачі основних засобів, які пройшли реконструкцію, ремонт, або модернізацію,. документ підтверджує витрати, понесені на ремонт або поліпшення об'єкта. Акт підтверджує факт завершення робіт і прийняття об'єкта в експлуатацію після внесення змін до його технічного стану. Форма ОЗ-2 є ключовим документом у системі обліку основних засобів і забезпечує прозорість у веденні бухгалтерського та податкового обліку.

– Ліквідацію об'єкта: злам, розбирання, демонтаж комісія оформляє актом на списання основних засобів за формою ОЗ-3 «Акт на списання основних засобів» на основі акта, затвердженого керівником організації, бухгалтерія зазначає в інвентарній картці дату вибуття об'єкта та номер акта. Акт є основою для здачі на склад залишилися в результаті ліквідації запасних частин, матеріалів, металобрухту за ринковими венами, а також витрати на ліквідацію об'єкта розбирання, знесення, перевезення;

– ОЗ-4 «Акт на списання автотранспортних засобів» –

використовується для оформлення списання з балансу підприємства автотранспортних засобів, які вичерпали свій ресурс, стали непридатними для подальшої експлуатації або були пошкоджені настільки, що відновлення є недоцільним;

– ОЗ-6 «Інвентарна картка обліку основних засобів» – використовується для ведення індивідуального обліку основних засобів на підприємстві. Інвентарна картка відкривається на кожен окремий об'єкт основних засобів або на групу однотипних об'єктів, що мають однакову вартість, характеристики та умови використання. Усі зміни щодо стану об'єкта (ремонт, модернізація, вибуття) фіксуються в картці. При списанні основного засобу картка закривається, але зберігається в архіві підприємства;

– ОЗ-7 «Опис інвентарних карток по обліку основних засобів» – використовується для складання реєстру (опису) інвентарних карток, що ведуться для обліку основних засобів на підприємстві. Документ є зведеним реєстром, який дозволяє швидко отримати інформацію про всі об'єкти основних засобів, зареєстрованих у бухгалтерії. Документ ОЗ-7 є важливим елементом організації обліку основних засобів, допомагаючи підприємству підтримувати порядок та прозорість у веденні даних;

– ОЗ-8 «Картка обліку руху основних засобів» – використовується для обліку руху основних засобів підприємства, включаючи їх надходження, переміщення, модернізацію, реконструкцію, ремонт та вибуття. Документ дозволяє вести зведений облік операцій, пов'язаних із зміною стану або місцезнаходження основних засобів. Картка служить інструментом для перевірки правильності обліку руху основних засобів та їхнього фактичного стану під час інвентаризації;

– ОЗ-9 «Інвентарний список основних засобів» – використовується для ведення обліку основних засобів, які знаходяться на балансі підприємства, за їхнім місцем знаходження та закріпленням за матеріально відповідальними особами. Документ допомагає систематизувати інформацію про об'єкти основних засобів і є основою для проведення інвентаризації.

До первинного документування для операцій з нематеріальними активами відносяться типові форми документів наведені в таблиці 2.3.

Таблиця 2.3

Характеристика форм первинних документів для нематеріальних активів

Форма документа	Назва документа	Примітки
НА-1	«Акт введення об'єкта права інтелектуальної власності»	Документ складається для фіксації права на використання інтелектуальної власності, підтвердження його впровадження у відповідну діяльність або передачі прав на цей об'єкт іншій особі
НА-2	«Інвентарна картка обліку нематеріальних активів»	Використовується для обліку, систематизації та контролю нематеріальних активів (НМА) підприємства. Картка є складовою системи бухгалтерського обліку та містить детальну інформацію про кожен об'єкт НМА
НА-3	«Акт вибуття (ліквідації) об'єкта нематеріальних активів»	Оформлюється для підтвердження списання об'єкта права інтелектуальної власності з балансу підприємства у разі його ліквідації, передачі або продажу. Документ засвідчує факт припинення економічної вигоди від використання активу та обґрунтовує необхідність його списання.
НА-4	«Інвентарний опис об'єктів нематеріальних активів»	Використовується для фіксації та обліку права інтелектуальної власності підприємства під час проведення інвентаризації. Документ дозволяє звіряти фактичну наявність і стан нематеріальних активів із даними бухгалтерського обліку.

Довгостроковими вважаються біологічні активи, вважаються живі організми, які використовуються у процесі виробництва, надання послуг або для інших економічних цілей і мають очікуваний термін використання більше одного операційного циклу (зазвичай більше 12 місяців).

За первинного обліку довгострокових біологічних активів необхідно застосовувати документи наведені в додатку Л.

Акти слід оформляти на будь-яку тварину, отриману господарством або в будь-який об'єкт, що включаються у склад багаторічних насаджень комісією, яка визначається керівником підприємства. У разі одержання об'єктів безоплатно та введення багаторічних насаджень в експлуатацію постає питання щодо визначення їх справедливої вартості. З цієї причини раціонально формувати дій приймання-передачі основних засобів та приймання багаторічних насаджень та передачу їх у користування довіряти

регулярно функціонуючим Комісіям для встановлення достовірної ціни біологічних активів та сільськогосподарського продукту.

З метою збереження довгострокових біологічних активів та організації обліку за ними, кожному об'єкту в ПП «Перемога АВК» присвоєно за порядково-серійною системою інвентарний номер.

Загальна модель організації обліку необоротних активів в ПП «Перемога АВК» наведено в додатку М.

Для правильної організації бухгалтерського обліку необоротних активів, нарахування бухгалтерської та податкової амортизації, для складання статистичної звітності про їх склад та рух, а також для аналізу їх використання всі вони об'єднуються в однорідні групи.

Облікова політика ПП «Перемога АВК» затверджена наказом № 01-ОП від 01.01.2012. зі змінами та доповненнями. Цим наказом встановлені наступні межі суттєвості для проведення Цим указом визначено відповідні межі суттєвості з метою виконання переоцінки капітальних інвестицій та основних засобів - 10% відхилення справедливої вартості від залишкової.

За первісною вартістю відображаються основні засоби за вирахуванням накопиченого зносу. В ПП «Перемога АВК» амортизацію основних засобів нараховують протягом очікуваних строків корисного використання відповідних активів прямолінійним методом (табл. 2.4).

Таблиця 2.4

Строки корисного використання основних засобів в ПП «Перемога АВК» згідно наказу № 01-ОП від 01.01.2012 р.

Діапазон строків корисного використання (роки)	Категорія активу
10-50	Будівлі та споруди
2-4	Копіювально-розмножувальна техніка
2-4	Комп'ютери
5-10	Транспортні засоби
2-10	Сільгоспінвентар та техніка для обробітку землі
1-10	Меблі офісні
1-10	Інше обладнання для адміністративних приміщень

До складу малоцінних необоротних матеріальних активів включаються матеріальні активи вартість яких менше 20000 грн. (без ПДВ) та строк корисного використання (експлуатації) більше одного року.

За вирахуванням накопиченого зносу нематеріальні активи відображаються за первісною вартістю. Амортизацію нематеріальних активів Підприємство нараховує протягом очікуваних строків корисного використання (табл. 2.5) відповідних активів прямолінійним методом.

Таблиця 2.5

Строки корисного використання нематеріальних активів в ПП «Перемога АВК» згідно наказу № 01-ОП від 01.01.2012 р.

Діапазон строків корисного використання (роки)	Категорія активу
45-99	Права на користування земельними ділянками та природними ресурсами (договір емфітевзису)
1-10	Авторські права та суміжні з ними (роялті)
1-99	Права на користування майном
1-99	Права на об'єкти комерційної власності
1-99	Інші

Без ефективної організації бухгалтерського обліку основних засобів не вдається реалізувати такі важливі завдання, як підвищення ефективності виробництва, ресурсозбереження, збільшення прибутків, забезпечення збереження всіх форм власності, що в умовах ринку має велике значення для підприємства.

Отже, правильне та своєчасне документальне оформлення руху, надходження та вибуття необоротних активів є невідкладною процедурою, що забезпечує контроль за організацією бухгалтерського обліку необоротних активів в ПП «Перемога АВК».

Всі наведені первинні документи, які використовуються в ПП «Перемога АВК» для відображення в обліку необоротних активів, повинні регламентуватися графіком документообігу який на підприємстві відсутній, що є суттєвим недоліком в організації обліку.

2.4. Удосконалення процесу організація обліку необоротних активів на підприємстві

В ПП «Перемога АВК» організація документообігу згідно з взаємовідносинами до необоротних активів має не відповідне положення, тому виникає потреба в дослідженні окремих графіків документообігу. Оскільки підприємство проводить дії із необоротними активами, то величезну роль грає у точній організації переміщення накладної на внутрішнє переміщення необоротних активів. Отже, запропоновано оперограму переміщення цього документа в таблиці 2.6.

Таблиця 2.6

Оперограма накладної на внутрішнє переміщення необоротних активів

№ з/п	Назва роботи	Виконавці			
		Структурний підрозділ, що передає об'єкт необоротних активів	Бухгалтерія	Керівник	Структурний підрозділ, що отримує об'єкт необоротних активів
1	Виписування накладної (вимоги) у 2-х пр.				
2	Затвердження накладної				
3	Передача до виконання				
4	Подання накладної для отримання об'єкта				
5	Передача об'єкта на основі накладної; запис у інвентарному списку				
6	Відбиття факту прибуття об'єкта в інвентарному списку необоротних активів				
7	Відбиття пересування в інвентарній картці				
8	Внесення даних в програму BAS Бухгалтерія				

Документообіг включає в себе декілька етапів приймання, обробка, розподіл, реєстрація, передача, доставка, контроль виконання. Порядок

документообігу повинен бути розроблений на підприємстві і прикладений до Наказу про облікову політику.

Розглядаючи документообіг ПП «Перемога АВК», потрібно відмітити, що на підприємстві відсутній графіки документообігу, дана ситуація негативно впливає на результативне освоєння документів на підприємстві. Виявлені недоліки в організації документообігу в ПП «Перемога АВК» дають можливість відзначити основні тенденції його поліпшення: організація раціональної роботи з документами; організація процесів та системи управління документацією; впровадження уніфікованих систем управлінської документації, організація точного і повного документування діяльності підприємства. Здійснення організаційно-правового обґрунтування всіх аспектів технологічних процесів роботи з документами і документування передбачається на етапі організації процесів та системи управління документацією. В першу чергу це формування та структурування штату працівників підприємства загалом. У сфері трудових ресурсів важливим завданням є забезпечення необхідної кількості працівників певної кваліфікації і рівня, що відповідають стратегії підприємства. Підпорядкованість служби безпосередньо керівникові має бути чітко зафіксована підпорядкованість залежно від організаційної структури підприємства. Особливу увагу слід приділяти результативності і повноцінності внутрішнього і технічного нормативно-методичного забезпечення (положення, інструкції, процедури, регламенти, правила тощо).

Другий етап передбачає фіксування та визначення робочих процесів і дій, що їх становлять, класифікацію напрямів діяльності, а також встановлення інформативних умов будь-якої ділової операції, функції та дії, які можна задовольнити за допомогою службових документів. Слід обирати ті вид документів та ту структуру документів, що найповніше відповідає кожній діловій операції, функції та дії.

Введення уніфікованої концепції адміністративної документації враховує: періодичне проведення практичних занять (семінарів) з

працівниками, що виконують діловодні процеси а також проведення семінарів і нарад з керівниками структурних підрозділів; розроблення правил (інструкції) з оформлювання документів на підприємстві; впровадження досвіду застосування та вивчення змісту стандарту працівниками структурних підрозділів; надання співробітникам структурних підрозділів, які оформлюють і готують документацію, методичними рекомендаціями примірниками стандартів щодо його використання, уніфікованими формами документів підприємства. Визначення частоти створення конкретних видів номіналів документів є важливим етапом раціоналізації документообігу, які групуються на: постійні (умовно постійні) та періодичні форми.

Розроблений нами графік документообігу необоротних активів який наведений в додатку Н, доцільно використовувати для досягнення поставлених задач.

Розглянемо окремі методичні підходи до обліку процесу відтворення необоротних біологічних активів та їх оцінки у сільському господарстві. У міжнародній практиці біологічні активи, пов'язані з сільськогосподарською діяльністю, враховуються та відображаються у звітності відповідно до вимог МСФЗ (IAS) 41 «Сільське господарство». У нашій країні особливості обліку та оцінки біологічних активів у сільському господарстві висвітлюються у галузевих Методичних рекомендаціях з бухгалтерського обліку запасів, і навіть у НП(С)БО Національному положення (стандарті) бухгалтерського обліку № 30 «Біологічні активи». Відповідно до цих документів, для прийняття до обліку біологічних активів необхідне дотримання наступних вимог: наявність у сільськогосподарського підприємства прав на біологічні активи та отримання від них продукції; перехід до цього підприємству всіх ризиків, пов'язаних із біологічними активами; здатність біологічних активів приносити економічні вигоди.

Основою обліку необоротних біологічних активів є їх правильна оцінка на окремих стадіях відтворення. З урахуванням думок вчених та вимог міжнародних стандартів обліку можна рекомендувати наступний алгоритм

встановлення справедливої вартості довгострокових біологічних активів за наявності та відсутності активного ринку (рис. 2.2).

Рис. 2.2. Алгоритм визначення справедливої вартості необоротних біологічних активів відповідно до МСБО 41 «Сільське господарство»

Як видно із рисунка 2.2, якщо угоди з необоротними біологічними активами відбуваються на чинному ринку, справедливу вартість активу необхідно визначати виходячи з його ціни на цьому ринку. За відсутності активного ринку справедлива вартість встановлюється за фактичною собівартістю необоротного біологічного активу, що склалася, за ціною останньої угоди на аналогічні біологічні активи, з урахуванням категорії вгодованості, ваги, породи тварин, сорти плодкових культур та інших показників. При організації обліку відтворення багаторічних насаджень слід мати на увазі, що яблуні, груші, сливи та інші продуктивні насадження повинні відображатися в обліку по справедливої вартості окремо від землі. У відповідно до МСБО 41 «Сільське господарство» справедлива вартість біологічних активів має бути встановлена як різниця між загальною вартістю

земельної ділянки насадженнями, що вирощуються на цій ділянці, та вартістю необробленого земельного ділянки [29].

Висновки до другого розділу

1. Вартість майна ПП «Перемога АВК» за досліджуваний період, зросла на 226965,0 тис. грн. або 85,96 % відповідно за рахунок збільшення оборотних активів на 106170,0 тис грн. (97,66 %) та необоротних активів на 120795,0 тис грн. (77,77 %). Також потрібно відзначити зростання суми грошових коштів на 5482,0 тис. грн., що майже в двадцять разів більше в порівнянні 2019 р і 2023 р.

2. Провівши рейтингову оцінку фінансового стану ПП «Перемога АВК» за 2019-2023 рр. видно, що рейтинг показників ділової активності, ліквідності, фінансової незалежності та рентабельності за останні два роки (2022 р. та 2023 р.) коливаються від 0 до 10. Дана ситуація зумовлена збільшенням заборгованостей підприємства, зменшенням наявних грошових коштів на рахунках та отриманням за ці два роки збитку, інтегрований показник фінансового стану підприємства також зменшився. За результатами проведеного дослідження потрібно відмітити, що рейтинг фінансового стану ПП «Перемога АВК» з 2019 р. по 2021 р. був А (8,55-9,24), але вже в 2022 та 2023 він становить Б (6,58-5,10) і значно скорочується.

3. Облік в ПП «Перемога АВК» організовано за допомогою комп'ютерної програми BAS Бухгалтерія. Дана програма забезпечує зручне ведення обліку відповідно до вимог чинного законодавства, включаючи податковий облік, облік основних засобів, матеріалів, заробітної плати, а також формування регламентованих звітів.

4. Формування процесу організація обліку в ПП «Перемога АВК» необоротних активів передбачає організацію матеріальної відповідальності та інвентарного й аналітичного обліку. Організація матеріальної відповідальності полягає у виробленні оптимального механізму юридичної

відповідальності, який полягає в тому, що працівники ПП «Перемога АВК» зобов'язані відшкодувати повністю або частково матеріальні збитки, які сталися з його вини. У виробленні оптимального механізму юридичної відповідальності полягає організація матеріальної відповідальності, яка полягає в тому, що працівники ПП «Перемога АВК» повинні відшкодувати матеріальні збитки, які сталися з його вини в повному обсязі.

5. Матеріальна відповідальність в ПП «Перемога АВК» закріплюється зазначенням у наказі про облікову політику прізвища, ім'я, по батькові працівника, назви його посади та сфери матеріальної відповідальності. Водночас у бухгалтерії має бути сформовано окремий список матеріально відповідальних осіб за структурними підрозділами із зазначенням прізвища, ім'я, по батькові, виду цінностей, дати проведення планових інвентаризацій.

6. Крім договору, який надає працівнику повноваження на виконання певних дій, пов'язаних зі збереженням та використанням цінностей є довіреність. Довіреність, оформлену та підписану керівником і головним бухгалтером ПП «Перемога АВК», засвідчують печаткою та передають особі, уповноваженій на отримання відповідних цінностей. До Журналу реєстрації довіреностей вносяться відомості про видану довіреність.

7. Облікова політика ПП «Перемога АВК» затверджена наказом № 01-ОП від 01.01.2012. зі змінами та доповненнями. Цим наказом встановлені наступні межі суттєвості для проведення Цим указом визначено відповідні межі суттєвості з метою виконання переоцінки капітальних інвестицій та основних засобів - 10% відхилення справедливої вартості від залишкової.

8. Всі наведені первинні документи, які використовуються в ПП «Перемога АВК» для відображення в обліку необоротних активів, повинні регламентуватися графіком документообігу який на підприємстві відсутній, що є суттєвим недоліком в організації обліку.

9. В ПП «Перемога АВК» організація документообігу згідно з взаємовідносинами до необоротних активів має не відповідне положення,

тому виникає потреба в дослідженні окремих графіків документообігу. Оскільки підприємство проводить дії із необоротними активами, то величезну роль грає у точній організації переміщення накладної на внутрішнє переміщення необоротних активів.

10. Розглядаючи документообіг ПП «Перемога АВК», потрібно відмітити, що на підприємстві відсутній графіки документообігу, дана ситуація негативно впливає на результативне освоєння документів на підприємстві. Виявлені недоліки в організації документообігу в ПП «Перемога АВК» дають можливість відзначити основні тенденції його поліпшення: організація раціональної роботи з документами; організація процесів та системи управління документацією; впровадження уніфікованих систем управлінської документації, організація точного і повного документування діяльності підприємства.

11. Основою обліку необоротних біологічних активів є їх правильна оцінка на окремих стадіях відтворення. З урахуванням думок вчених та вимог міжнародних стандартів обліку можна рекомендувати наступний алгоритм встановлення справедливої вартості довгострокових біологічних активів за наявності та відсутності активного ринку.

РОЗДІЛ 3. КОНТРОЛЬ НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ ТА ШЛЯХИ ЙОГО УДОСКОНАЛЕННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ

3.1. Контроль необоротних активів на підприємстві

Дослідження проблем обліку необоротних активів в умовах економічної кризи набувають особливої уваги, що в основному впливає на процес контролю, особливості його здійснення та формування підсумків, так як роль необоротних активів дуже важлива для кожного підприємства, а їх контроль є значним етапом перевірки звітності ПП «Перемога АВК», оскільки вони виступають матеріально-технічною базою підприємства.

Одним із методів контролю необоротних активів в ПП «Перемога АВК» є інвентаризація, метою якої є забезпечення точності обліку, виявлення розбіжностей, а також визначення придатності активів до подальшого використання.

До основних цілей інвентаризації необоротних активів в ПП «Перемога АВК» відносяться:

1. Перевірка фактичної наявності активів – виявлення активів, які числяться на балансі, але фізично відсутні.
2. Оцінка стану активів – визначення зношеності або непридатності активів для подальшого використання.
3. Виявлення розбіжностей – встановлення невідповідностей між фактичними даними та бухгалтерським обліком.
4. Актуалізація облікових даних – коригування вартості активів, зокрема їх переоцінка, дооцінка або списання.

Вирішення вищевказаних цілей інвентаризації необоротних активів в ПП «Перемога АВК» (законності, достовірності та доцільності) можна досягти за допомогою проведення її чотирьох етапах, які представлені на рисунку 3.1. Інвентаризація в ПП «Перемога АВК» проводиться в кінці року для складання фінансової звітності або при зміні матеріально відповідальної

особи.

Рис. 3.1. Етапи інвентаризації необоротних активів в ПП «Перемога АВК»

При проведенні інвентаризації необоротних активів складаються документи: «Інвентаризаційний опис необоротних активів» (форма № ІНВ-1 – містить інформацію про об'єкт, його інвентарний номер, вартість, технічний стан; «Акт інвентаризації» – узагальнює результати перевірки, описує розбіжності. Протокол засідання інвентаризаційної комісії – відображає прийняті рішення щодо активів (списання, переоцінка тощо).

План проведення інвентаризації необоротних активів формуються в таблицю, фрагмент якої наведений в таблиці 3.1

Таблиця 3.1

План проведення інвентаризації необоротних активів

№ з/п	Місце зберігання (склад)	Підрозділ	Дата проведення	Комісія	МВО
1	Елеватор	Механізоване зерносковище	28.11.2024	<u>Голова комісії:</u> Перший заступник директора Мирошник Олександр <u>Члени комісії:</u> Головний агроном Євген Матвійчук Бухгалтер Катерина Людвенко Заступник керівника підр. з ох.та безп. Рустам Аллахвердієв	Начальник механізованого зерносковища - Олександр Кутній
...

Потрібно відзначити, що до кожної інвентаризаційної комісії входить перший заступник директора Мирошник Олександр, оскільки ці обов'язки прописані в посадовій інструкції.

ПП «Перемога АВК» використовує послуги аудиторських фірм для проведення аудиту фінансової звітності. Так в 2020 році було проведено аудит фінансової звітності товариством з обмеженою відповідальністю «Аудиторська фірма «Харків».

Проаналізувавши ЗВІТ НЕЗАЛЕЖНОГО АУДИТОРА щодо аудиту фінансової звітності ПРИВАТНОГО ПІДПРИЄМСТВА «ПЕРЕМОГА АВК» за рік, що закінчився 31 грудня 2020 року, можемо відмітити, що станом на 01.01.2020 року підприємство провело наступні коригування у балансі, щодо необоротних активів, які наведені в таблиці 3.2.

Звіт незалежного аудитора підприємству замовнику був представлений 23 квітня 2021 року, потрібно відзначити, що він був позитивним, який був підписаний директором Рубаненко Л.В. і аудитором Кашина Н.А. ТОВ

«Аудиторська фірма «Харків».

Аудиту фінансової звітності показав, що є різниця в формуванні Балансу (Звіт про фінансовий стан) за 2020 р., тобто помилки в бухгалтерському обліку необоротних активів.

Таблиця 3.2

Виправлення помилок

№ з/п	Строка Ф1	Було	Стало	Різниця	Пояснення
1	1001	2434	2452	18	Введено НМА, яке не було відображено в балансі
2	1011	200721	199074	-1647	В складі основних засобів не було виділено інвестиційну нерухомість, а саме: Комплекс Озерище та будівлю їдальні, які здаються в оренду 100%
3	1015	0	1647	1647	Виправлення помилки з інвестиційною нерухомістю та правильне відображення в обліку та стр. Балансу

Розглянемо основні зловживання, що є присутніми в операціях з необоротними активами в результаті внутрішнього контролю:

- ПП «Перемога АВК» не назначено матеріально-відповідальну особу на деякі необоротні активи, тому із нею не заключений договір про повну індивідуальну матеріальну відповідальність – і суть проблеми полягає в тому, що при виявленні нестач підприємство не має достатніх юридичних прав для подачі позову в суд про відшкодування суми збитків;

- списання активів з обліку без офіційної передачі їх іншим юридичним особам – списання активів відбувається з дозволу власника або особи, уповноваженої власником на розпорядження відповідними активами;

- на деяких об'єктах необоротних активів відсутні інвентарні номери – таке порушення значно погіршує проведення інвентаризації.

3.2. Шляхи удосконалення контролю необоротних активів на підприємстві

Ефективний внутрішній аудит виробництва необоротних активів здійснюється шляхом впровадження внутрішньої служби в систему управління підприємством. Служба внутрішнього аудиту є одним з найважливіших підрозділів підприємства, від діяльності якого опосередковано залежить успіх господарюючого суб'єкта. Служба внутрішнього аудиту займає проміжне з'єднання між структурними підрозділами підприємства та користувачами результатів його діяльності з точки зору моніторингу всіх процесів діяльності та рекомендації керівника підприємства щодо усунення недоліків та перспектив розвитку ПП «Перемога АВК» для отримання прибутку. Розмістити службу внутрішнього аудиту в діяльності ПП «Перемога АВК» відображено на рисунку 3.2.

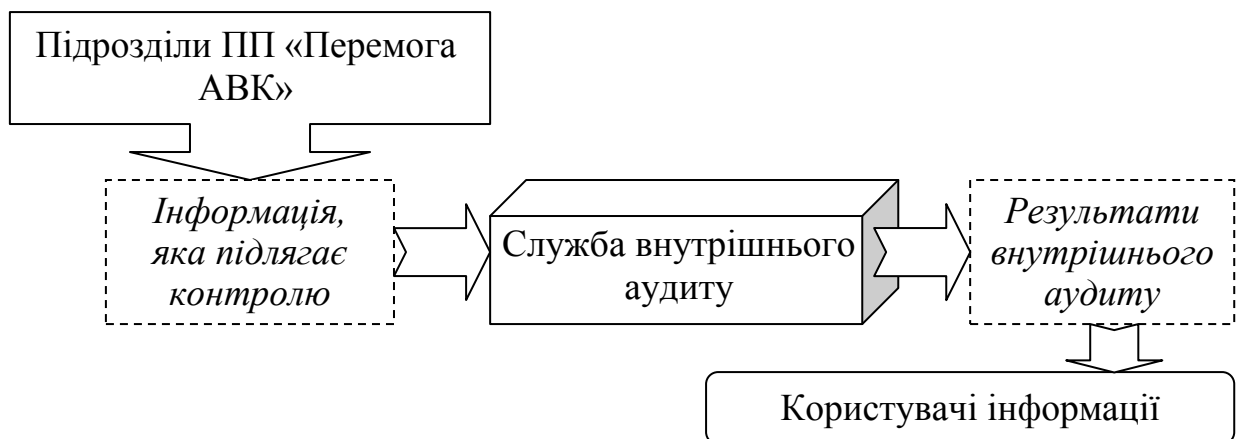

Рис. 3.2. Місце служба внутрішнього аудиту в діяльності ПП «Перемога АВК»

Організація, роль та функції внутрішнього аудиту визначаються керівництвом підприємства в залежності від складу та специфіки діяльності, масштабу показників діяльності, існуючої системи управління, стану внутрішнього контролю тощо.

Специфіка сільського господарства полягає, перш за все, в технологічних особливостях, короткому терміні зберігання як сировини, так і

готової продукції, а тому вимагає додаткових процедур контролю, які є систематичними. Саме системний підхід, тобто впровадження контрольних процедур постійно, а не час від часу, забезпечує ефективність служби внутрішнього аудиту. Внутрішні аудитори надають управлінському персоналу оперативні дані аналізу та оцінки, рекомендації на основі результатів перевірок, на основі яких приймаються своєчасні, раціональні управлінські рішення. В таблиці 3.3 складений план внутрішнього аудиту необоротних активів у ПП «Перемога АВК».

Таблиці 3.3

План внутрішнього аудиту виготовлення продукції рослинництва в ПП
«Перемога АВК»

№ з/п	Розділ внутрішнього аудиту	Час, год.	Виконавець
Перший етап - організаційний			
Другий етап – планування			
1	Ознайомлення з діяльністю ПП «Перемога АВК»	8	Аудитор
2	Оцінка облікової політики, стану внутрішнього контролю	4	Аудитор
3	Оцінка суттєвості та аудиторського ризику	4	Аудитор
4	Складання плану програми аудиту	2	Аудитор
Третій етап – дослідний			
5	Контроль фактичної наявності необоротних активів	10	Аудитор
6	Перевірка правильності оцінки та відображення необоротних активів	8	Аудитор
7	Перевірка відповідності даних синтетичного та аналітичного обліку необоротних активів	6	Аудитор
8	Контроль правильності відображення вибуття необоротних активів	4	Аудитор
9	Контроль документального оформлення договорів про матеріальну відповідальність по збереженню необоротних активів та створення постійно діючої комісії по їх списанню	8	Аудитор
10	Контроль складання звітності в частині відображення операцій з необоротними активами	8	Аудитор
Четвертий етап – заключний			
11	Систематизація і оцінка суттєвості помилок	4	Аудитор
12	Складання аудиторського висновку та аудиторського звіту	6	Аудитор

У зв'язку з цим важливо перевірити виконання контрактів на продаж та придбання необоротних активів. Виявлені порушення договору аудитором оформляється Акт про встановлені порушення договірної дисципліни при продажу та придбанні необоротних активів. У деяких підприємствах договірні ціни недооцінюються в порівнянні з первісною вартістю, що призводить до нереалістичного відображення суми необоротних активів в балансі підприємства. Такі порушення групуються в кумулятивних виписках. Для проведення внутрішнього аудиту необоротних активів аудитор складає план аудиту, дешифрує більш детально програму аудиту (Додаток П).

З самого початку відзначаємо, що методологія є важливим інструментом для роботи аудитора. Тому перед початком аудиту необхідно розробити методологію майбутнього аудиту, в якій повинні бути вказані всі контрольні точки процесу аудиту.

Для отримання аудиторських доказів, що підтверджують правильність і точність облікових даних, використовується метод фактичного контролю - інвентаризація. Порівняння фактичних даних з обліковими даними встановлює стан об'єкта, що підлягає перевірці. Таким чином, аудитор отримує докази реальності активів, зокрема необоротних активів. Це дає можливість виявити дефіцит або надлишки.

За фактом інвентаризації аудитор складає висновок, дані про інвентаризацію порівнюються з поточними даними бухгалтерського обліку та робляться висновки за результатами інвентаризації.

Після завершення аудиту один екземпляр остаточної документації (аудиторський висновок та додаткова документація) залишається у внутрішнього аудитора. Враховуючи безпеку та конфіденційність, внутрішній аудитор встановлює порядок зберігання остаточної документації. Забороняється вимагати або відкликати його з аудиту, крім випадків, передбачених законом.

Після закінчення аудиту робочі документи залишаються у внутрішнього аудитора. Його право власності на ці документи обмежується

етичними стандартами та зобов'язанням конфіденційності. Вони не можуть бути відкликані або вимагатися від внутрішнього аудитора.

Внутрішній аудитор повинен забезпечити збереження робочих документів для забезпечення конфіденційності. Період зберігання визначається як практикою аудиту, так і строком позовної давності, якщо клієнт порушує справу проти аудитора.

Внутрішній аудит необоротних активів спрямований на вирішення проблем, пов'язаних з: правильним відображенням в обліку руху необоротних активів; формування фактичної вартості необоротних активів; дотримання вимог щодо документування операцій в бухгалтерському обліку; перевірка правильності розкриття інформації в облікових регістрах та формах фінансової звітності; контроль за безпекою необоротних активів при їх зберіганні; виявлення; проведення всебічного аналізу купівлі та продажу необоротних активів; розробка та впровадження заходів щодо підвищення ефективності політики управління необоротними активами тощо.

Методика проведення процедур внутрішнього контролю для обліку необоротних активів повинна охоплювати різні напрямки.

Перед проведенням заходів щодо контролю необоротних активів необхідно з'ясувати, хто з працівників компанії відповідає за контроль надходження та вибуття необоротних активів. Потім необхідно перевірити документи на облік руху необоротних активів. Необхідно встановити правильність визначення первісної вартості необоротних активів.

На другому етапі контрольні заходи повинні бути перевірені для забезпечення безпеки зберігання необоротних активів. Необхідно створити матеріально відповідальних осіб з якими укладено повні договори відповідальності, оскільки вони підписують документи про отримання та витрати на ремонт необоротних активів. Встановлюється спосіб обліку необоротних активів в поточному, на складах.

Третім етапом контролю є перевірка порядку інвентаризації, своєчасне відображення результатів інвентаризації в бухгалтерському обліку.

Необхідно вчасно з'ясувати інвентаризацію, стежити за точністю і повнотою результатів інвентаризації в бухгалтерському обліку, встановити відповідні заходи, які застосовуються у разі виявлення дефіциту, втрат.

Повноту капіталізації необоротних активів також можна перевірити шляхом складання альтернативного балансу. Для перевірки обсягу будівництва необоротних активів використовуються дані первинних документів та аналітичні та синтетичні облікові регістри.

Наступним етапом є контроль організацій синтетичного та аналітичного обліку, що забезпечують розвиток сільського господарства. На том етапі необхідно із учити провести передачі свідчень з складських і виробничих в бухгалтерію для синтетичного і аналітичного обліку; провести звірку даних; установити періодичність, своєчасність відрахування в навчальні висновки. По даним відомості аналітичного обліку розрахунків з покупцями і замовленнями провести фактичний об'єм покупцями необоротних активів.

Поставити цілі, можливим виконанням виходу, що дозволяє здійснювати контроль над необоротними активами, імовірністю їх впливу на реалізацію важливого продукту, такими як господарська діяльність підприємства, при цьому необхідно чітко формулювати основні підходи, дозволяючи найбільш продуктивно і ефективно здійснювати внутрішній контроль необоротних активів в ПП «Перемога АВК».

Наступним кроком є контроль за організацією синтетичного та аналітичного обліку необоротних активів. На цьому етапі необхідно вивчити процедури передачі інформації зі складу та виробничих одиниць до обліку синтетичного та аналітичного обліку; узгоджувати дані; встановити частоту, своєчасність відображення в обліку виявлених розбіжностей. Згідно з твердженням аналітичного обліку розрахунків з клієнтами та замовниками перевіряється фактичний обсяг необоротних активів, що відвантажуються клієнтам. На підставі аналітичних даних можна не тільки визначити загальний обсяг поставок необоротних активів сільськогосподарського

підприємства в цілому, але й перевірити розрахунки з окремими покупцями та встановити, що продукти, які не були у великих обсягах, не були отримані.

Згідно з ціллю, можна зробити висновок, що надзвичайно важливо контролювати необоротні активи, починаючи з моменту їх капіталізації до моменту реалізації, оскільки результати фінансово-господарської діяльності підприємства залежать від повної капіталізації необоротних активів, одночасно чітко сформулювати основні підходи до найбільш ефективного та ефективного внутрішнього контролю необоротних активів в ПП «Перемога АВК».

Висновки до третього розділу

1. Одним із методів контролю необоротних активів в ПП «Перемога АВК» є інвентаризація, метою якої є забезпечення точності обліку, виявлення розбіжностей, а також визначення придатності активів до подальшого використання.

2. До основних цілей інвентаризації необоротних активів в ПП «Перемога АВК» відносяться: перевірка фактичної наявності активів; оцінка стану активів; виявлення розбіжностей; актуалізація облікових даних.

3. Вирішення вищевказаних цілей інвентаризації необоротних активів в ПП «Перемога АВК» (законності, достовірності та доцільності) можна досягти за допомогою проведення її чотирьох етапах: підготовчий етап, проведення інвентаризації, підсумковий етап, прийняття рішень. Інвентаризація в ПП «Перемога АВК» проводиться в кінці року для складання фінансової звітності або при зміні матеріально відповідальної особи.

4. При проведенні інвентаризації необоротних активів складаються документи: «Інвентаризаційний опис необоротних активів» (форма № ІНВ-1 – містить інформацію про об'єкт, його інвентарний номер, вартість, технічний стан; «Акт інвентаризації» – узагальнює результати перевірки,

описує розбіжності. Протокол засідання інвентаризаційної комісії – відображає прийняті рішення щодо активів (списання, переоцінка тощо). План проведення інвентаризації необоротних активів формуються в таблицю.

5. ПП «Перемога АВК» використовує послуги аудиторських фірм для проведення аудиту фінансової звітності. Так в 2020 році було проведено аудит фінансової звітності товариством з обмеженою відповідальністю «Аудиторська фірма «Харків». Проаналізувавши ЗВІТ НЕЗАЛЕЖНОГО АУДИТОРА щодо аудиту фінансової звітності ПРИВАТНОГО ПІДПРИЄМСТВА «ПЕРЕМОГА АВК» за рік, що закінчився 31 грудня 2020 року, можемо відмітити, що станом на 01.01.2020 року підприємство провело наступні коригування у балансі, щодо необоротних активів

6. Для поліпшення контролю за використанням, надходженням, вибуттям необоротних активів в ПП «Перемога АВК» ми пропонуємо провести внутрішній аудит. Ефективний внутрішній аудит необоротних активів здійснюється шляхом впровадження внутрішньої служби в систему управління підприємством.

7. В роботі розроблена програма внутрішнього аудиту необоротних активів для підвищення ефективності діяльності підприємства, на відміну від існуючих: анкета, загальний план аудиту, програма аудиту. Запропонований спосіб проведення аудиту дозволить аудитору охопити всі аспекти обліку необоротних активів на підприємстві, дослідити точність, своєчасність і правомірність відображення в обліку необоротних активів, своєчасне виявлення порушень, проведення аудиту якості.

ВИСНОВКИ

Одним з необхідних і важливих факторів для збільшення обсягів та поліпшення якості сільськогосподарського виробництва є надання підприємствам необоротних активів та ефективність їх використання.

Організація обліку переміщення необоротних активів, починаючи з їх введення в експлуатацію, прийому після ремонту і закінчуючи їх ліквідацією, повинна будуватися з урахуванням їх специфічних особливостей, забезпечуючи одночасні контрольні-аналітичні процедури. Для якісного, відповідального виконання робіт з прийому та списання об'єктів доцільно розробити робочу інструкцію, яка чітко визначає перелік робіт та порядок їх виконання, функції та завдання конкретного члена комісії, а також їх відповідальність.

На основі отриманих результатів можна зробити такі висновки:

1. Необоротні активи – це різновид майна підприємства, розділ бухгалтерського балансу, в якому відображається у вартісній оцінці стан цього виду майна на звітну дату.

2. Дослідивши нормативно-правову базу України з питань класифікації необоротних активів можемо дійти висновку, що вони класифікуються на: довгострокова дебіторська заборгованість; довгострокові біологічні активи; довгострокові фінансові інвестиції; інші необоротні матеріальні активи; нематеріальні активи; основні засоби.

3. Для того, щоб усунути наявні недоліки в системі нормативного регулювання процесу організація обліку і контролю необоротних активів, були створені далі НП(С)БО 7 «Основні засоби», НП(С)БО 8 «Нематеріальні активи») та НП(С)БО 27 «Необоротні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність».

4. Провівши рейтингову оцінку фінансового стану ПП «Перемога АВК» за 2019-2023 рр. видно, що рейтинг показників ділової активності, ліквідності, фінансової незалежності та рентабельності за останні два роки

(2022 р. та 2023 р.) коливаються від 0 до 10. Дана ситуація зумовлена збільшенням заборгованостей підприємства, зменшенням наявних грошових коштів на рахунках та отриманням за ці два роки збитку, інтегрований показник фінансового стану підприємства також зменшився. За результатами проведеного дослідження потрібно відмітити, що рейтинг фінансового стану ПП «Перемога АВК» з 2019 р. по 2021 р. був А (8,55-9,24), але вже в 2022 та 2023 він становить Б (6,58-5,10) і значно скорочується.

5. Облік в ПП «Перемога АВК» організовано за допомогою комп'ютерної програми BAS Бухгалтерія. Дана програма забезпечує зручне ведення обліку відповідно до вимог чинного законодавства, включаючи податковий облік, облік основних засобів, матеріалів, заробітної плати, а також формування регламентованих звітів. Формування процесу організація обліку в ПП «Перемога АВК» необоротних активів передбачає організацію матеріальної відповідальності та інвентарного й аналітичного обліку. Організація матеріальної відповідальності полягає у виробленні оптимального механізму юридичної відповідальності, який полягає в тому, що працівники ПП «Перемога АВК» зобов'язані відшкодувати повністю або частково матеріальні збитки, які сталися з його вини.

6. Облікова політика ПП «Перемога АВК» затверджена наказом № 01-ОП від 01.01.2012. зі змінами та доповненнями. Цим наказом встановлені наступні межі суттєвості для проведення Цим указом визначено відповідні межі суттєвості з метою виконання переоцінки капітальних інвестицій та основних засобів - 10% відхилення справедливої вартості від залишкової. Всі наведені первинні документи, які використовуються в ПП «Перемога АВК» для відображення в обліку необоротних активів, повинні регламентуватися графіком документообігу який на підприємстві відсутній, що є суттєвим недоліком в організації обліку.

7. В ПП «Перемога АВК» організація документообігу згідно з взаємовідносинами до необоротних активів має не відповідне положення, тому виникає потреба в дослідженні окремих графіків документообігу.

Оскільки підприємство проводить дії із необоротними активами, то величезну роль грає у точній організації переміщення накладної на внутрішнє переміщення необоротних активів.

8. Розглядаючи документообіг ПП «Перемога АВК», потрібно відмітити, що на підприємстві відсутній графіки документообігу, дана ситуація негативно впливає на результативне освоєння документів на підприємстві. Виявлені недоліки в організації документообігу в ПП «Перемога АВК» дають можливість відзначити основні тенденції його поліпшення: організація раціональної роботи з документами; організація процесів та системи управління документацією; впровадження уніфікованих систем управлінської документації, організація точного і повного документування діяльності підприємства.

9. Основою обліку необоротних біологічних активів є їх правильна оцінка на окремих стадіях відтворення. З урахуванням думок вчених та вимог міжнародних стандартів обліку можна рекомендувати наступний алгоритм встановлення справедливої вартості довгострокових біологічних активів за наявності та відсутності активного ринку.

10. Одним із методів контролю необоротних активів в ПП «Перемога АВК» є інвентаризація, метою якої є забезпечення точності обліку, виявлення розбіжностей, а також визначення придатності активів до подальшого використання. До основних цілей інвентаризації необоротних активів в ПП «Перемога АВК» відносяться: перевірка фактичної наявності активів; оцінка стану активів; виявлення розбіжностей; актуалізація облікових даних.

11. Вирішення вищевказаних цілей інвентаризації необоротних активів в ПП «Перемога АВК» (законності, достовірності та доцільності) можна досягти за допомогою проведення її чотирьох етапах: підготовчий етап, проведення інвентаризації, підсумковий етап, прийняття рішень. Інвентаризація в ПП «Перемога АВК» проводиться в кінці року для складання фінансової звітності або при зміні матеріально відповідальної особи.

12. ПП «Перемога АВК» використовує послуги аудиторських фірм для проведення аудиту фінансової звітності. Так в 2020 році було проведено аудит фінансової звітності товариством з обмеженою відповідальністю «Аудиторська фірма «Харків». Проаналізувавши ЗВІТ НЕЗАЛЕЖНОГО АУДИТОРА щодо аудиту фінансової звітності ПРИВАТНОГО ПІДПРИЄМСТВА «ПЕРЕМОГА АВК» за рік, що закінчився 31 грудня 2020 року, можемо відмітити, що станом на 01.01.2020 року підприємство провело наступні коригування у балансі, щодо необоротних активів.

13. Для поліпшення контролю за використанням, надходженням, вибуттям необоротних активів в ПП «Перемога АВК» ми пропонуємо провести внутрішній аудит. Ефективний внутрішній аудит необоротних активів здійснюється шляхом впровадження внутрішньої служби в систему управління підприємством.

14. В роботі розроблена програма внутрішнього аудиту необоротних активів для підвищення ефективності діяльності підприємства, на відміну від існуючих: анкета, загальний план аудиту, програма аудиту. Запропонований спосіб проведення аудиту дозволить аудитору охопити всі аспекти обліку необоротних активів на підприємстві, дослідити точність, своєчасність і правомірність відображення в обліку необоротних активів, своєчасне виявлення порушень, проведення аудиту якості.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Атамас О.П., Панченко-Терещенко В.О. Удосконалення обліку необоротних активів в інформаційній системі підприємства: теоретико-методологічні засади. *Цифрова економіка та економічна безпека*. 2024. Випуск 5(14). С. 216-219.
2. Бланк І.О. Фінансовий менеджмент: навч. посібник. Київ: Ельга, 2008. 724 с.
3. Борисюк О.С. Необоротні активи в системі кругообороту капіталу підприємства. *Вісник Житомирського технологічного університету*. 2018. № 41. С. 49-55.
4. Бразілій Н.М., Крот Ю.М., Пастернак Ю.П. Напрями визначення економічної сутності необоротних активів та їх класифікації в системі обліку і звітності. *Фінансовий простір*. 2022 № 1 (45). С. 7-14.
5. Васькало Н.М. Особливості відображення в обліку та звітності інформації про необоротні активи. *Науковий вісник Ужгородського університету*. 2015. № 1(45). С. 317-320.
6. Гавриловський О.С., Стащенко Ю.В. Поняття «необоротні активи» в обліковій практиці. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2017. №19. С. 498-502.
7. Гнатюк А.А. Новий погляд на класифікацію необоротних матеріальних активів в умовах кризи. *Modern Economics*». 2021. №25. С. 46-51. URL:<http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/8979/1/hnatiuk.pdf>
8. Гудзь Н.В., Денчук П.Н., Романів Р.В. Бухгалтерський облік. 2-ге вид., перероб. і доп.: навч. посіб. Київ: «Центр учбової літератури», 2016. 424 с.
9. Гур'єва І.М. Економічна та облікова сутність необоротних матеріальних активів. *Бізнес Інформ*. 2014. № 10. С. 312-317.
10. Даценко Г.В., Гладій І.О., Майстер Л.А. Необоротні активи підприємства: проблеми організації обліку. *Інвестиції: практика та досвід*.

2024. №10. С. 25-29.

11. Диба В.М. Облік та аналіз необоротних активів: монографія. К.: КНЕУ, 2008. 288 с.

12. Довгань П.О. Основи класифікації необоротних активів та підходи до їх удосконалення. *Агросвіт*. 2021. №11. С. 73-81.

13. Дудчик О.Ю., Сальникова Т.В. Сучасний стан та особливості відтворення необоротних активів підприємств України. *Науковий погляд: економіка та управління*. 2020. № 4 (70). С. 79-83.

14. Єремян О.М. Критична оцінка сучасного стану обліку і аудиту нематеріальних активів на підприємствах. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2022. № 1. С. 201-208.

15. Загородній А.Г., Вознюк Г.Л. Фінансово-економічний словник. Львів: Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2005. 714 с.

16. Задорожний З-М., Муравський В., Костецький Я., Задорожний М. Удосконалення обліку необоротних активів у системі ефективного управління ними. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2022. Том 5 (46). С. 149-160.

17. Здирко Н.Г., Черешневий О. І. Теоретична сутність та класифікація необоротних матеріальних активів. *Економіка АПК*, 2020, № 12. С. 29-37.

18. Івахненко С.В. Розроблення технологій безперервного контролю фінансово-облікової інформації. *Наукові записки НаУКМА*. 2020. Т. 5. Вип. 1. С. 55-61.

19. Костюнік О.В., Чайковська Т.С. Економічна сутність необоротних активів та їх роль у підприємницькій діяльності. *Scientific Journal Virtus*. 2019. № 36. С. 233–234.

20. Костюнік О.В., Чайковська Т.С. Нематеріальні активи як об'єкт бухгалтерського обліку. *III International scientific conference Corporate governance: strategies, processes, technology*. Лейпциг, 2019. С. 96–98.

21. Кафка С.М. Економічний і бухгалтерський підходи до оцінки необоротних активів. *Облік і фінанси*. 2017. №1. С.33-40.
22. Костюнік О.В. Наконечна А.А. Основні проблеми обліку основних засобів та шляхи їх удосконалення. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2015. № 15 (2). С 161-163.
23. Костюнік О.В., Чайковська Т.С. Методологічні засади обліку необоротних активів. «Молодий вчений». 2020. № 7 (83). С. 112-114.
24. Кузнєцов В. Михайленко О. Великий словник бухгалтера. 2-ге вид., переробл. і допов. Харків: Фактор, 2005. 532 с.
25. Лахтіонова Л.А. Загальна оцінка необоротних активів за даними проміжної фінансової звітності. *Держава та регіони*. 2020. №2(113). С. 215-221.
26. Левицький Н. Удосконалення інструментів облікового відображення об'єктів необоротних активів. *Галицький економічний вісник*. 2021. № 1 (68). С. 37-43.
27. Левченко О.П. Теоретичні основи організації обліку необоротних активів у сільськогосподарському підприємстві. *Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки.)* 2016. №1(30). С. 110-114
28. Максименко Д.В., Колесник С.-В. П. Автоматизований облік необоротних активів підприємств. *Інтернаука*. 2021. № 16 (116). С. 31-35.
29. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку № 41 «Сільське господарство». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_027#Text
30. Мочерний С.В. Економічна енциклопедія. К.: Видавничий центр «Академія», 2000. Т. 1. С. 848.
31. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» затверджене Наказом Міністерства фінансів України № 73 від 07 лютого 2013 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>
32. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7

«Основні засоби»: Наказ МФУ від 27.04.2000 р. № 92. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00#Text>

33. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 8 «Нематеріальні активи»: Наказ Мінфіну України від 18.10.1999 № 242. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0750-99#Text>.

34. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 12 «Фінансові інвестиції»: Наказ Мінфіну України від 26.04.2000 №91. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0284-00#Text>.

35. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 27 «Необоротні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність»: Наказ Мінфіну України від 07.11.2003 № 617. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1054-03>.

36. Овсюк Н., Лесько М. Облік нематеріальних активів згідно національних та міжнародних стандартів: шляхи вдосконалення. *Економіка та суспільство*. 2021. Вип. 31. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/698>.

37. Павелко О.В., Миронець М.А., Попчук Д.О. Економічна сутність, оцінка та класифікація необоротних активів як підґрунтя для їх обліку та ефективного використання підприємницького потенціалу. *Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. Серія «Економічні науки»* 2024. № 2 (106). С. 114-130.

38. Палюх М.С., Матвійчук Л.О. теоретичні засади організації обліку необоротних активів. *Збірник наукових праць Подільського державного аграрно-технічного університету*. 2016. Випуск 24. Частина 3. С. 172-180.

39. Пиріжок С.Є., Мельник Е.Г. Удосконалення класифікації нематеріальних активів для цілей бухгалтерського обліку. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. 2019. Вип 1 (42). С. 72-78.

40. Про затвердження Інструкції з бухгалтерського обліку основних засобів і нематеріальних активів банку України : постанова Національного

банку України № 480 від 20 грудня 2005 року із доповненнями та змінами.
URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0040-06>.

41. Степаненко О. Необоротні активи підприємства, їх економічна природа та роль в діяльності суб'єкта господарювання. *Scientific Collection «InterConf+»*. 2024. № 42(189). С. 143–156.

42. Степаненко О.І. Необоротні матеріальні активи в амортизаційній політиці підприємства. *Науковий погляд: економіка та управління*. 2020. № 1(67). С. 186-192.

43. Сук Л.К., Сук П.Л. Організація бухгалтерського обліку [підруч.] / Л.К. К.: Каравела, 2009. 624 с.

44. Ткаченко О.С. Особливості обліку основних засобів у програмі «Турбо Бухгалтер 6.7 Проф» на вітчизняних підприємствах. *Економічний простір: Збірник наукових праць*. 2020. № 154. С. 235-239.

45. Ткаченко О.С., Шатрава А.В. Сутність та класифікація необоротних активів в контексті їх обліку. *Економіка та суспільство*. 2024. № 68. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/issue/view/68>.

46. Феофанов Л.К., Піскун Н.Ю., Меліхов Є.В. Податковий та фінансовий облік необоротних активів на підприємстві. *Глобалізація та розвиток інноваційних систем: тенденції, виклики, перспективи: II Міжнародна науково-практична конференція 14-15 березня 2024 року*. С. 425-428.

47. Шатрава А.В. Визначення поняття «основні засоби» в нормативно-правових документах. *Обліково-фінансове, інформаційне та мовно-комунікаційне забезпечення сталого розвитку аграрного сектору економіки: проблеми, пріоритети, перспективи: збірник тез II Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції 30-31 жовтня 2024 р. Дніпро: ДДАЕУ, 2024. С. 125-127.*

48. Шелудько В.М. Фінансовий менеджмент: підруч. 2-ге вид., стер. К., 2013. 375 с.

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

Оцінка майна та капіталу ТОВ «Перемога АВК» за 2019-2023 рр., тис. грн.

№ з/п	Види активів (майна) та пасивів (капіталу)	2019р.	2020р.	2021р.	2022р.	2023р.	Відношення у % 2023р. до 2019р.
Майно - усього		264045	330701	485641	483757	491010	185,96
1	Необоротні активи	155331	198976	280602	280345	276126	177,77
1.1	Основні засоби	138323	176870	241414	213905	211102	152,62
1.2	Довгострокові біологічні активи	0	250	524	519	622	-
2	Оборотні активи	108714	131725	205039	203412	214884	197,66
2.1	Запаси	69614	76985	104920	112599	131930	189,52
2.2	Поточна дебіторська заборгованість	25807	34737	60354	36903	34335	133,05
2.3	Гроші, їх еквіваленти та поточні фінансові інвестиції	281	2	13871	21364	5763	2050,89
2.4	Інші оборотні активи	441	1272	5220	5687	6597	1495,92
2.5	Витрати майбутніх періодів	39	195	46	404	692	1774,36
3	Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	0	0	0	0	0	-
Капітал - усього		264045	330701	485641	483757	491010	185,96
4.	Власний капітал	141820	167301	198282	186375	151073	106,52
4.1	Зареєстрований (пайовий) капітал	840	840	840	840	840	100,00
5.	Зобов'язання і забезпечення	122225	163400	287359	297382	339937	278,12
5.1	Довгострокові зобов'язання	38480	75615	157537	133522	104815	272,39
5.2	Поточні зобов'язання	83745	87785	129822	163860	235122	280,76
5.3	Поточна кредиторська заборгованість	44961	49585	102804	84897	114084	253,74
5.4	Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	0	0	0	0	0	-

ДОДАТОК Б

Оцінка руху та функціонального стану основних засобів ТОВ «Перемога АВК» за
2019-2023 рр.

№ з/п	Показник	2019р.	2020р.	2021р.	2022р.	2023р.	Відношення у % (відхилення,+;-) 2023р. до 2019р.
<i>Вихідна інформація, тис. грн</i>							
1	Вартість основних засобів на початок року	167201	199074	259347	349044	346234	207,08
2	Надійшло за рік	36406	61009	92773	59707	26640	73,17
3	Вибуло за рік	2886	736	2491	1399	307	10,64
4	Вартість основних засобів на кінець року	199074	259347	349044	346234	372567	187,15
5	Нараховано амортизації за рік	13698	21726	25153	24699	29136	212,70
6	Знос основних засобів: а) на початок року	47053	60751	82477	107630	132329	281,23
	б) на кінець року	60751	82477	107630	132329	161465	265,78
<i>Показники руху основних засобів</i>							
7	Річний приріст(+) або зменшення(-), тис.грн.	31873,0	60273,0	89697,0	-2810,0	26333,0	82,62
8	Темп зростання (зниження), %	119,1	130,3	134,6	99,2	107,6	-11,46
9	Темп приросту (зменшення), %	19,06	30,28	34,59	-0,81	7,61	-11,46
10	Коефіцієнт оновлення, %	18,29	23,52	26,58	17,24	7,15	-11,14
11	Коефіцієнт вибуття, %	1,73	0,37	0,96	0,40	0,09	-1,64
12	Період оновлення (можливого повного вибуття), років	6,04	4,32	3,90	5,94	14,16	8,12
13	Коефіцієнт заміни (простого відтворення),%	7,93	1,21	2,69	2,34	1,15	-6,77
14	Коефіцієнт розширення (розширеного відтворення), %	0,02	0,00	0,00	0,00	0,00	-0,02
15	Період обороту, років	13,4	10,6	12,1	14,1	12,3	92,26
<i>Показники функціонального стану основних засобів</i>							
16	Коефіцієнт зносу, %: а) на початок року	28,1	30,5	31,8	30,8	38,2	10,08
	б) на кінець року	36,3	41,4	41,5	37,9	46,6	10,30
17	Коефіцієнт придатності, %: а) на початок року	71,9	69,5	68,2	69,2	61,8	-10,08
	б) на кінець року	63,7	58,6	58,5	62,1	53,4	-10,30

ДОДАТОК В

Фінансові результати діяльності ТОВ «Перемога АВК», тис. грн.

№ з/п	Показник	2019р.	2020р.	2021р.	2022р.	2023р.	Відношення у % 2023р. до 2019р.
1	Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	113399	142081	219327	202307	218779	192,93
2	Операційні витрати, у тому числі: а) собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг);	77766	87795	142054	166157	195787	251,76
	б) адміністративні витрати;	8413	14852	20208	18658	23299	276,94
	в) витрати на збут;	101	18	2512	18205	4605	4559,41
	г) інші операційні витрати.	626	10142	6028	10559	21090	3369,01
3	Валовий прибуток (збиток)	35633	54286	77273	36150	22992	64,52
4	Валовий прибуток (збиток) у % до чистого доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	31,42	38,21	35,23	17,87	10,51	33,44
5	Прибуток (збиток) від операційної діяльності	29072	37420	55238	8488	426	1,47
6	Фінансові та інвестиційні доходи	337	2999	215	637	289	85,76
7	Фінансові та інвестиційні витрати	8201	11126	14601	21142	36017	439,18
8	Фінансовий результат до оподаткування	21208	29293	40852	-12017	-35302	-166,46
9	Витрати (дохід) з податку на прибуток	0	0	0	0	0	-
10	Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	0	0	0	0	0	-
11	Чистий прибуток (збиток)	21208	29293	40852	-12017	-35302	-166,46
12	Чистий прибуток (збиток) у % до чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	18,70	20,62	18,63	-5,94	-16,14	-34,84
16	Чистий прибуток (збиток) у % до валового прибутку (збитку)	59,52	53,96	52,87	-33,24	-153,54	-213,06

ДОДАТОК Д

Оцінка фінансової стійкості ТОВ «Перемога АВК» за 2019-2023 рр.

№ з/п	Показник	2019р.	2020р.	2021р.	2022р.	2023р.	Відношення у % 2023р. до 2019р.
1. Показники структури капіталу							
1.1	Коефіцієнт автономії	0,537	0,506	0,408	0,385	0,308	57,28
1.2	Коефіцієнт концентрації залученого капіталу	0,463	0,494	0,592	0,615	0,692	149,56
1.3	Коефіцієнт фінансування	1,160	1,024	0,690	0,627	0,444	38,30
1.4	Коефіцієнт фінансового ризику	0,862	0,977	1,449	1,596	2,250	261,09
1.5	Коефіцієнт довгострокового залучення позикових коштів	0,787	0,689	0,557	0,583	0,590	75,06
1.6	Коефіцієнт структури залученого капіталу	0,315	0,463	0,548	0,449	0,308	97,94
2. Показники стану оборотних активів							
2.1	Коефіцієнт маневреності власного капіталу	24969	43940	75217	39552	-20238	-81,05
2.2	Коефіцієнт забезпеченості оборотних коштів	0,230	0,334	0,367	0,194	-0,094	-41,01
2.3	Коефіцієнт забезпеченості запасів	0,304	0,460	0,599	0,284	-0,121	-39,75
3. Показники стану основного капіталу							
3.1	Коефіцієнт реальної вартості майна	0,835	0,824	0,756	0,730	0,771	92,35
3.2	Коефіцієнт реальної вартості основних засобів у майні	0,524	0,535	0,497	0,442	0,430	82,07
3.3	Коефіцієнт накопичення амортизації	0,302	0,314	0,304	0,377	0,428	141,79
3.4	Коефіцієнт співвідношення оборотних і необоротних активів	0,700	0,662	0,731	0,726	0,778	111,19

ДОДАТОК Е

Оцінка ліквідності, платоспроможності та оборотності оборотних активів ТОВ
«Перемога АВК», тис. грн.

№ з/п	Показник	2019р.	2020р.	2021р.	2022р.	2023р.	Відношення у % (відхилення,+;-) 2023р. до 2019р.
1. Оцінка ліквідності							
1.1	Високоліквідні активи (А1)	281	2	13871	21364	5763	2050,89
1.2	Середньоліквідні активи (А2)	26248	36009	65574	42590	40932	155,94
1.3	Низьколіквідні активи (А3)	82146	95519	125548	139054	167497	203,90
1.4	Найбільш строкові зобов'язання (П1)	26831	23001	41427	30548	43187	160,96
1.5	Короткострокові зобов'язання (П2)	55730	59282	57500	109159	155152	278,40
1.6	Довгострокові зобов'язання (П3)	38480	75615	157537	133522	104815	272,39
2. Оцінка платоспроможності							
2.1	Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,00	0,00	0,11	0,13	0,02	730,48
2.2	Проміжний коефіцієнт покриття	0,31	0,40	0,57	0,36	0,17	54,75
2.3	Коефіцієнт покриття (загальної ліквідності)	1,30	1,50	1,58	1,24	0,91	70,40
2.4	Коефіцієнт загальної платоспроможності	2,16	2,02	1,69	1,63	1,44	66,86
3. Оцінка оборотності оборотних активів							
3.1	Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	113399	142081	219327	202307	218779	192,93
3.2	Середньорічна вартість оборотних активів	97656	120220	168382	204226	209148	214,17
3.3	Коефіцієнт обертання оборотних активів	1,16	1,18	1,30	0,99	1,05	90,08
3.4	Коефіцієнт завантаження оборотних активів	0,86	0,85	0,77	1,01	0,96	111,01
3.5	Тривалість одного обороту оборотних активів, днів	310	305	276	363	344	111

ДОДАТОК Ж

Оцінка ділової активності ТОВ «Перемога АВК» за 2019-2023 рр.

№ з/п	Показник	2019р.	2020р.	2021р.	2022р.	2023р.	Відношення у % (відхилення,+;-) 2023р. до 2019р.
Вихідна інформація, тис. грн.							
1	Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	113399,0	142081,0	219327,0	202307,0	218779,0	192,93
2	Операційні витрати	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-
3	Середньорічна вартість капіталу	240911,0	297373,0	408171,0	484699,0	487383,5	202,31
4	Середньорічна вартість необоротних активів	135831,0	154560,5	182791,5	192328,5	168724,0	124,22
5	Середньорічна вартість оборотних активів	143245,5	177153,5	239789,0	280473,5	278235,5	194,24
6	Середньорічна вартість оборотних виробничих фондів та готової продукції і товарів	74435,5	88832,5	110533,5	132301,0	153275,5	205,92
7	Середньорічна величина поточної дебіторської заборгованості	22607,5	30272,0	47545,5	48628,5	35619,0	157,55
8	Середньорічна вартість власного капіталу	135831,0	154560,5	182791,5	192328,5	168724,0	124,22
9	Середньорічна величина кредиторської заборгованості	13875,5	24916,0	32214,0	35987,5	36867,5	265,70
Показники ділової активності							
10	Загальний коефіцієнт обертання капіталу	0,47	0,48	0,54	0,42	0,45	95,36
11	Фондовіддача необоротних активів, грн	0,83	0,92	1,20	1,05	1,30	155,32
12	Коефіцієнт обертання оборотних активів	0,79	0,80	0,91	0,72	0,79	99,33
13	Тривалість одного обороту оборотних активів, днів	455	449	394	499	458	101
14	Коефіцієнт обертання оборотних виробничих фондів та готової продукції і товарів	1,52	1,60	1,98	1,53	1,43	93,69
15	Тривалість одного обороту оборотних виробничих фондів, днів	236	225	181	235	252	106,73
16	Коефіцієнт обертання поточної дебіторської заборгованості	5,02	4,69	4,61	4,16	6,14	122,45
17	Тривалість одного обороту поточної дебіторської заборгованості, днів	72	77	78	87	59	81,66
18	Коефіцієнт обертання власного капіталу	0,83	0,92	1,20	1,05	1,30	155,32
19	Тривалість одного обороту власного капіталу, днів	431	392	300	342	278	64,38
20	Коефіцієнт обертання кредиторської заборгованості	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-

ДОДАТОК 3

Комплексна (рейтингова) оцінка фінансового стану ТОВ «Перемога АВК»

№ з/п	Показники	2019р.		2020р.		2021р.		2022р.		2023р.		Питома вага (Vi, %) в інтегрованому показнику
		Значення	Рейтинг	Значення	Рейтинг	Значення	Рейтинг	Значення	Рейтинг	Значення	Рейтинг	
1	Показники ліквідності											
1.1	Коефіцієнт поточної ліквідності (загальний коефіцієнт покриття)	1,30	9	1,50	9	1,58	10	1,24	8	0,91	7	8
1.2	Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,31	5	0,40	6	0,57	7	0,36	5	0,17	3	8
2	Показники ділової активності											
2.1	Період оборотності дебіторської заборгованості, днів	71,77	9	76,70	9	78,04	9	86,53	8	58,61	10	9
2.2	Період оборотності оборотних виробничих фондів та готової продукції і товарів, днів	101,49	7	96,70	8	81,94	9	98,46	8	112,38	7	9
2.3	Період оборотності активів, днів	431,21	7	391,62	8	300,03	9	342,24	9	277,63	10	9
3	Показники фінансової незалежності											
3.1	Коефіцієнт фінансової незалежності, % (коефіцієнт концентрації залученого капіталу)	46,29	8	49,41	8	59,17	8	61,47	7	69,23	7	9
3.2	Частка оборотних активів, сформованих за рахунок власних коштів, % (коефіцієнт забезпеченості оборотних коштів)	22,97	9	33,36	10	36,68	10	19,44	9	-9,42	0	9
4	Показники рентабельності											
4.1	Рентабельність продажу, %	18,70	10	20,62	10	18,63	10	-5,94	2	-16,14	0	9
4.2	Рентабельність активів, % (загальна рентабельність (збитковість) капіталу)	8,80	10	9,85	10	10,01	10	-2,48	4	-7,24	2	9
4.3	Рентабельність капіталу, % (загальна рентабельність (збитковість) власного капіталу)	15,61	10	18,95	10	22,35	10	-6,25	2	-20,92	0	9
5	Інші показники											
5.1	Знос основних засобів, % (коефіцієнт зносу основних засобів)	30,52	9	31,80	10	30,84	9	38,22	9	43,34	8	7
5.2	Частка простроченої кредиторської заборгованості, %	0	10	0	10	0	10	0	10	0	10	5
	Інтегрований показник фінансового стану	8,55		8,97		9,24		6,58		5,10		100
	Рейтинг фінансового стану	A		A		A		B		B		-

ДОДАТОК К

Журнал реєстрації довіреностей

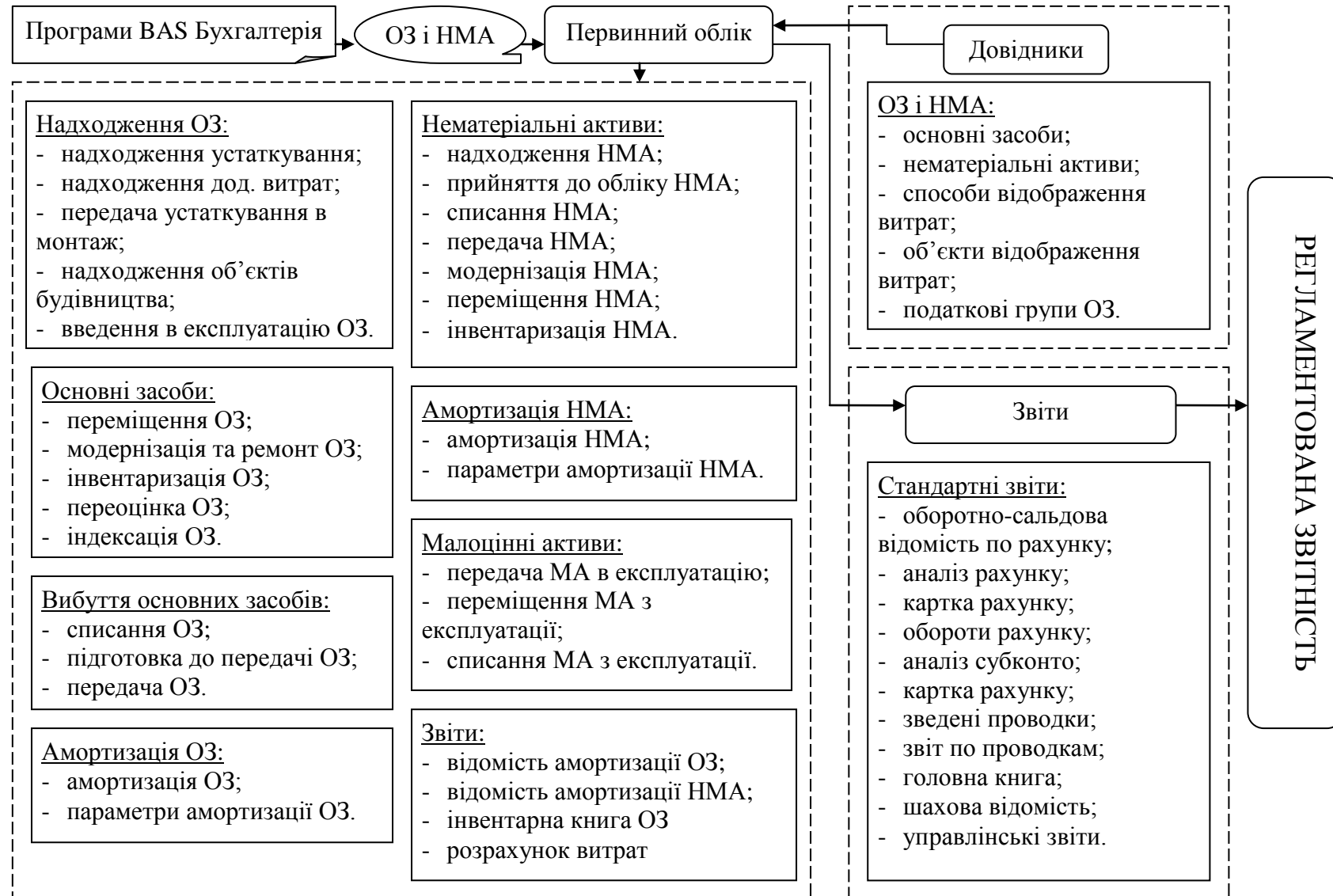
Дата	Номер	Підзвітна особа	Контрагент	Відповідальний
01.03.2024 8:00:00	ПЕПЕ- 000202	МАРЧЕНКО Сергій Юрійович	КОМФІ ТРЕЙД	Менеджер
01.03.2024 8:00:00	ПЕПЕ- 000203	Юсаненко Олександр Миколайович	АВ МЕТАЛ ГРУП	Менеджер
01.03.2024 8:00:00	ПЕПЕ- 000204	Юсаненко Олександр Миколайович	АВ МЕТАЛ ГРУП	Менеджер
01.03.2024 12:26:08	ПЕПЕ- 000205	Юсаненко Олександр Миколайович	ПМТЗ АЛП	Менеджер
04.03.2024 14:13:22	ПЕПЕ- 000206	Юсаненко Олександр Миколайович	СОЮЗ ЕЛЕКТРО	Менеджер
04.03.2024 14:13:36	ПЕПЕ- 000207	Юсаненко Олександр Миколайович	ПЛАТІНУМ ЕЛЕКТРИК	Менеджер
04.03.2024 14:13:53	ПЕПЕ- 000208	Юсаненко Олександр Миколайович	ШЕВЧЕНКО ВЯЧЕСЛАВ МИХАЙЛОВИЧ	Менеджер
04.03.2024 14:14:35	ПЕПЕ- 000209	Юсаненко Олександр Миколайович	АПТЕКА24	Менеджер
04.03.2024 14:15:26	ПЕПЕ- 000210	Юсаненко Олександр Миколайович	МЕТИЗ ЛАЙН	Менеджер
04.03.2024 16:34:22	ПЕПЕ- 000211	Юсаненко Олександр Миколайович	INTER CARS UKRAINE	Менеджер
04.03.2024 16:34:47	ПЕПЕ- 000212	Юсаненко Олександр Миколайович	ТЕХНОТОРГ-ДОН	Менеджер
05.03.2024 9:59:48	ПЕПЕ- 000213	Юсаненко Олександр Миколайович	ТЕХНІК МАШИНАС ІНТЕРНЕСЕНЕЛ	Менеджер
05.03.2024 10:06:29	ПЕПЕ- 000214	Юсаненко Олександр Миколайович	ТЕХНІК МАШИНАС ІНТЕРНЕСЕНЕЛ	Менеджер
05.03.2024 12:28:47	ПЕПЕ- 000215	Юсаненко Олександр Миколайович	ТД АГРОТАЙМ	Менеджер
05.03.2024 12:29:25	ПЕПЕ- 000216	Юсаненко Олександр Миколайович	ТЕХНОТОРГ-ДОН	Менеджер
05.03.2024 20:03:13	ПЕПЕ- 000217	Юсаненко Олександр Миколайович	АГРОТЕК-ІНВЕСТ	Менеджер
06.03.2024 9:11:39	ПЕПЕ- 000218	Мудровська Дарія Валеріївна	МЕТРО КЕШ ЕНД КЕРІ УКРАЇНА	Менеджер
06.03.2024 9:12:10	ПЕПЕ- 000219	Юсаненко Олександр Миколайович	МОЛОТОК	Менеджер
...
27.03.2024 8:00:00	ПЕПЕ- 000361	Клочков Віталій Миколайович	АГЕНТСТВО З ІДЕНТИФІКАЦІЇ І РЕЄСТРАЦІЇ ТВАРИН	Мирна Олена
29.03.2024 8:43:50	ПЕПЕ- 000362	Полтавець Руслана Олександрівна	ЕПЦЕНТР К	Менеджер

ДОДАТОК Л

Документування надходження і вибуття довгострокових біологічних активів

Документ	Примітки
«Акт приймання довгострокових біологічних активів рослинництва (багаторічних насаджень) і передачі їх в експлуатацію»	<p>Введення багаторічних насаджень в експлуатацію здійснюється комісією, що призначається керівником підприємства, та оформляється цим актом. Складається цей документ декілька разів, а саме:</p> <ul style="list-style-type: none"> - у разі збільшення вартості незрілих довгострокових біологічних активів на суму понесених витрат, пов'язаних з біологічними перетвореннями; - за досягнення насадженнями віку, ефективного їх використання і зарахування їх до складу довгострокових біологічних активів рослинництва. В акті наводяться такі відомості: найменування насаджень, їх оцінка, порода, вид і сорт, назва або номер ділянки, площа, рік посадки.
«Акт приймання довгострокових біологічних активів тваринництва (формування основного стада)»	<p>Оформляється формування основного стада тварин. Акт застосовується у випадках переведення тварин в основне стадо. Акт складає зоотехнік, завідувач ферми або бригадир у день формування основного стада. В ньому вказують облікові групи – з якої і в яку переведені тварини, ідентифікаційний номер, стать, масть та інші особливості, час народження, кількість голів, вагу, балансову вартість, прізвище, ім'я, по батькові особи, за якою закріплені прийняті тварини. Правильність здійснення цих господарських операцій підтверджує своїм підписом особа, яка прийняла тварин під свою матеріальну відповідальність. Належно оформлені Акти приймання довгострокових біологічних активів тваринництва підписують керівник структурного підрозділу, завідувач ферми, підприємства та використовують для обліку тварин в Книзі обліку руху тварин і птиці на фермі і для зоотехнічного обліку В кінці місяця Акти разом зі Звітом про рух тварин і птиці на фермі передають в бухгалтерію підприємства, де їх використовують для відображення операцій по руху тварин в реєстрах бухгалтерського обліку.</p>
«Акт на списання довгострокових біологічних активів рослинництва»	<p>У цьому документі вказують дані, які характеризують об'єкт, а саме: рік закладання; первісну вартість (переоцінку); суму нарахованого зносу за даними бухгалтерського обліку; причини списання; економічну (технічну) недоцільність та/або неможливість відновлення активів. Протокол засідання комісії, акт інвентаризації та цей акт затверджуються керівником підприємства.</p> <p>Вибракування продуктивної та робочої худоби, інших видів тварин відбувається за втрати ними господарсько-корисних якостей: значного зниження продуктивності, втрати племінної або робочої цінності, захворювання невиліковними хворобами, а також внаслідок травматичних наслідків, старості або недостатньої розвиненості на підставі цього акта.</p> <p>Для визначення непридатності тварин до подальшого використання, а також для складання необхідної документації утворюються постійно діючі комісії, які проводять безпосередній огляд тварин основного стада, призначених до списання, і встановлюють причини, що обумовили їх списання.</p>

Організація бухгалтерського обліку необоротних активів в ПП «Перемога АВК» за допомогою програми BAS Бухгалтерія

Графік документообігу з обліку необоротних засобів в ПП «Перемога АВК»

№ п.п	Назва документа	Шифр документа	Створення документа				Обробка документа		Зберігання документа		Строк зберігання
			Операція, що реєструється та мета документа	Відповідальна особа, що виписує документ	Підтверджувальні підписи	Кількість екземплярів, та куди передається кожен екземпляр	Строки передачі в обробку	Виконавець, який відповідає за обробку	Поточне місце зберігання	Відповідальний за зберігання	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	Акт введення об'єкта права інтелектуальної власності	НА-1	Введення об'єкта права інтелектуальної власності	Комісія	Керівник	Комісією підприємства у 2 примірниках: 1 – передають до бухгалтерії, другий залишається у особи, відповідальної за зберігання	На дату введення	Бухгалтер по необоротним активам	Бухгалтерія	Бухгалтер по необоротним активам	3 роки після ліквідації
2	Інвентарна картка обліку нематеріальних активів	НА-2	При вводі в експлуатацію	Бухгалтер по необоротним активам	Керівник	1 примірник в бухгалтерії	На дату введення	Бухгалтер по необоротним активам	Бухгалтерія	Бухгалтер по необоротним активам	3 роки після ліквідації
3	Акт вибуття (ліквідації) об'єкта нематеріальних активів	НА-3	При вибутті	Комісія	Керівник	Комісією підприємства у 2 примірниках: 1 – передають до бухгалтерії, другий залишається у особи, відповідальної за зберігання	На день вибуття	Бухгалтер по необоротним активам	Бухгалтерія	Бухгалтер по необоротним активам	3 роки після ліквідації
4	Акт приймання передачі	ОЗ-1	Приймання або передача основних засобів	Комісія	Керівник	Внутрішнє переміщення – 2 шт.: в бухгалтерію та здавачу. Безкоштовна передача – 2 шт.: підприємству передавачу та одержувачу. При купівлі 3 шт.: 2 шт. підприємству здавачу – 1 одержувачу	На дату приймання	Бухгалтер по необоротним активам	Бухгалтерія	Бухгалтер по необоротним активам	3 роки після ліквідації
5	Акт приймання задачі відремонтованих, реконструйованих об'єктів	ОЗ-2	При прийнятті відремонтованих, реконструйованих об'єктів ОЗ	Особа, яка уповноважена прийняти об'єкт	Керівник	Власними силами – 1 шт. Сторонніми організаціями – 2 шт.: 1 – на підприємстві, 1 – підприємству, що виконує ремонт	На дату приймання	Бухгалтер по необоротним активам	Бухгалтерія	Бухгалтер по необоротним активам	3 роки після ліквідації

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
6.	Акт списання основних засобів	ОЗ-3	При списанні	Комісія	Керівник	Комісією підприємства у 2 примірниках: 1 – передають до бухгалтерії, другий залишається у особи, відповідальної за зберігання основних засобів та є підставою для здачі на склад запчастин, що залишилися в результаті їх списання	На день списання	Бухгалтер по необоротним активам	Бухгалтерія	Бухгалтер по необоротним активам	3 роки після ліквідації
7	Акт на списання автотранспортних засобів	ОЗ-4	При списанні	Комісія	Керівник	Комісією підприємства у 2 примірниках: 1 – передають до бухгалтерії, другий залишається у особи, відповідальної за зберігання основних засобів	На день списання	Бухгалтер по необоротним активам	Бухгалтерія	Бухгалтер по необоротним активам	3 роки після ліквідації
8	Акт на установку, пуск та демонтаж	ОЗ-5	При установці, пуску та демонтажу	Представником машинопрокатної бази, що експлуатує будівельні машини та механізми	Керівник	У двох примірниках: 1 – представнику машинопрокатної бази, 2 – підприємству, що експлуатує об'єкт	На момент запуску	Бухгалтер по необоротним активам	Бухгалтерія	Бухгалтер по необоротним активам	3 роки після ліквідації
9	Інвентарна картка обліку основних засобів	ОЗ-6	При вводі в експлуатацію	Бухгалтер по необоротним активам	Головний бухгалтер	1 примірник в бухгалтерії	За фактом настання події, наступного дня після затвердження	Бухгалтер по необоротним активам	Бухгалтерія	Бухгалтер по необоротним активам	3 роки після ліквідації

ДОДАТОК П

Внутрішній аудитор (П.І.Б.) Шатрава Алла Володимирівна

Підрозділ який перевіряється Рослинництва

Термін проведення внутрішнього аудиту з 15.01. по 30.01

Кількість людино-годин 84

Програма проведення аудиту необоротних активів

Основні етапи проведення аудиту необоротних активів	Цілі аудиту на кожному етапі	Аналітичні процедури аудиторської перевірки та джерела аудиторських доказів	Терміни перевірки і кількість планових люд.-годин
Початковий	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ознайомлення із особливостями діяльності суб'єкта господарювання 2. Ознайомлення із сформованою обліковою політикою 3. Складання програми аудиту необоротних активів 	<p>Спостереження, опитування, дослідження попередніх аудиторських перевірок</p> <p>Установчі документи підприємства, накази</p>	15.01-17.01 (21 люд.-год)
Наступний	<p>Фактична перевірка</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Оцінка результатів раніше проведених інвентаризацій засобів необоротних активів 2. Проведення візуальної інвентаризації 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Порівняння даних інвентаризації з даними аналітичного обліку, вибіркова перевірка необоротних активів, спостереження 2. Інвентаризаційні матеріали, описи, акти, відомості, інші первинні документи 	20.01-24.01(35 люд.- год)
	<p>Документальна перевірка</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Перевірка правильності та своєчасності оприбуткування нематеріальних активів 2. Перевірка вибуття й амортизаційних відрахувань 3. Перевірка правильності відображення операцій на кореспондентських рахунках 4. Перевірка правильності відображення операцій в регістрах бухгалтерського обліку 	<ol style="list-style-type: none"> 1 Порівняння даних регістрів обліку з даними Головної книги, перевірка відповідності даних аналітичного та синтетичного обліку, а також наявності документів па право користування об'єктами необоротних активів тощо 2. Інвентаризаційні описи, договори, розрахунки бухгалтерії, наказ про облікову політику, реєстри обліку, ліцензії па користування, 	27.01-28.01 (14 люд.- год)
Завершальний	<ol style="list-style-type: none"> 1. Формування розділу аудиторського висновку щодо інформації про необоротних активи 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Аналіз та узагальнення отриманої інформації 2 Постійні та поточні робочі документи аудитора 	29.01-30.01 (14 люд.- год)